

# توسعه‌ی مدلی برای ارزیابی تأمین‌کنندگان مبتنی بر رویکرد تلفیقی انتگرال چوکت آنیشتین و PROMETHEE II با تأکید بر معیارهای مدل اسکور (مطالعه‌ی موردی: تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی)

میلاد کلاگردروانکلا (کارشناس ارشد)

سید محمد حسن حسینی\* (استادیار)

دانشکده‌ی هندسی صنایع و مدیریت، دانشگاه صنعتی شاهroud

ارزیابی تأمین‌کنندگان به عنوان عاملی مؤثر بر نتایج عملکردی سازمان‌ها، یکی از مهم‌ترین فعالیت‌ها در مدیریت زنجیره‌ی تأمین است. در این زمینه، ارزیابی تأمین‌کنندگان حوزه‌ی سلامت و درمان از اهمیت بالاتری برخوردار است. هدف از انجام پژوهش حاضر، توسعه‌ی مدلی مبتنی بر معیارهای عملکردی مدل اسکور (SCOR) برای ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی در ابعاد عملکرد تحويل، هزینه و کیفیت است. داده‌های مورد نیاز پژوهش از خبرگان آزمایشگاهی فاری تفکر انسانی، یک ۱۲ تهران جمع‌آوری شده است. به منظور شبیه‌سازی سازوکارهای فاری تفکر انسانی، یک مدل تصمیم‌گیری گروهی با اعداد فاری شهودی ارائه شده و نظرات خبرگان این حوزه با استفاده از مدل PROMETHEE II و با تکیه‌ی بر عملگر هندسی انتگرال چوکت آنیشتین فاری به صورت اعداد فاری شهودی مثلثی تجمعی و تحلیل شده است. ارزیابی نتایج رویکرد پیشنهادی مطابق نظرات خبرگان و مقایسه‌ی آن با مدل II ساده، صحت و دقت بالای روش پیشنهادی را تأیید می‌کند.

**واژگان کلیدی:** ارزیابی تأمین‌کنندگان، اسکور، عملگر آنیشتین، اعداد فاری شهودی مثلثی، انتگرال چوکت.

## ۱. مقدمه

این ارزیابی و سنجش نیازمند به کارگیری معیارها و شاخص‌هایی است که بتوان عملکرد فرایندها را با استفاده از آنها اندازه‌گیری کرد؛ زیرا اگر عملکرد یک فرایند قابل اندازه‌گیری نباشد، مدیریت آن نیز امکان‌پذیر نیست. اگرچه تحقیقات و مطالعات گسترده‌ی در خصوص اهمیت ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تأمین تولیدی انجام شده است و سیستم‌های زیادی برای ارزیابی عملکرد عملیات زنجیره‌ی تأمین تولیدی در دسترس است<sup>[۱]</sup>. بسیاری از آن‌ها را نمی‌توان در جهت ارزیابی عملکرد فعالیت‌های زنجیره‌ی تأمین خدمات مورد استفاده قرار داد؛ ازین‌رو، ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تأمین خدمات برای سنجش تغییرات بسیار اهمیت دارد. ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تأمین خدمات علاوه‌بر اینکه اطلاعات حاصل از بازخورد را در جهت بهبود، تقویت ارتباطات، و شناسایی مشکلات فراهم می‌آورد، یکپارچگی و هماهنگی میان اعضای زنجیره‌ی تأمین خدمات را نیز ارتقا می‌بخشد و به طورکلی موجب افزایش سطح خدمت‌رسانی به مشتری، سودآوری، و رقابت‌پذیری می‌شود. تنوع

در دنیای امروز رقابت شدید میان سازمان‌ها و حوزه‌های مختلف به رقابت میان زنجیره‌های تأمین منجر شده است. سازمان‌های مختلف برای اینکه بتوانند به صورت اثربخش‌تری بر بازار تسهیل پیدا کنند، باید بتوانند هزینه‌های خود و طول دوره‌ی تولید کالا یا ارائه‌ی خدمت را کاهش دهند. به همین دلیل بسیاری از سازمان‌های تولیدی و خدماتی تأمین اجزا، قطعات، و محصولات مورد نیاز خود را به خارج از سازمان می‌سپارند و با بروز سپاری این بخش از فعالیت‌ها تمرکز خود را معطوف بر انجام وظایف کلیدی خود می‌کنند.

ارزیابی عملکرد در موقعیت هر سازمانی نقش حیاتی دارد؛ زیرا فهم رفتار آن را آسان می‌کند، به آن شکل می‌دهد و بهبود رقابت‌پذیری منجر می‌شود.

\* نویسنده مسئول

تاریخ: دریافت ۲۶ اکتبر ۱۳۹۶، اصلاحیه ۲، تاریخ پذیرش ۲۸ اکتبر ۱۳۹۶.

DOI:10.24200/J65.2019.7229.1768

انتگرال چوکت اینیشتین فازی شهودی است. با الهام از مقالات ژو و همکاران،<sup>[۶]</sup> یو و ژانگ و یو،<sup>[۷]</sup> این مقاله قصد دارد تا به غنی‌سازی اعداد فازی شهودی مثالی با بررسی روش‌های تجمعی اطلاعات با استفاده از عملگرهای انتگرال چوکت اینیشتین، در هشتمگاهی که اطلاعات تصمیم به صورت اعداد فازی شهودی مثالی هستند، پردازد.

در مقایسه با روش‌های مشابه، روش مطرح شده در این مقاله می‌تواند به طور هم‌زمان

مطابویت گروهی را بیشینه و پیشمانی فردی را کمینه کند که این امر موجب می‌شود

تا نتایج تصمیم منطقی تر به نظر برسند.

لذا هدف اصلی تحقیق حاضر و اهداف فرعی به شرح ذیل است:

هدف اصلی: توسعه‌ی مدلی ترکیبی مبتنی بر عملگر‌هندسی چوکت اینیشتین، انتگرال فازی، و پرمیتی ۲ برای ارزیابی تأمین‌کنندگان حوزه‌ی سلامت با مرور دکاوی تجهیزات آزمایشگاهی.

هدف فرعی ۱: شناسایی عوامل ارزیابی تأمین‌کنندگان حوزه‌ی سلامت.

هدف فرعی ۲: شناسایی عوامل ارزیابی مورد استفاده در مدل اسکور.<sup>۳</sup>

هدف فرعی ۳: استفاده از عملگر‌هندسی چوکت اینیشتین، انتگرال فازی در روش پرمیتی ۲ برای ارزیابی تأمین‌کنندگان مبتنی بر رویکرد مدل اسکور.

بخش‌های بعدی مقاله بدین صورت سازماندهی شده‌اند: در بخش ۲، پژوهش‌های پیشین مرتبط با موضوع که شامل مفاهیم ارزیابی تأمین‌کنندگان و مدل اسکور است، توضیح داده می‌شوند. بخش ۳، به مرور پیشینه‌ی مربوط به تصمیم‌گیری گروهی چندشاخه‌ی می‌پردازد. بخش ۴ به تعریف روش شناسی و مراحل انجام پژوهش می‌پردازد. در بخش ۵ مقدمات و تعاریف موردنیاز برای درک بهتر رویکرد پیشنهادی توضیح داده می‌شوند. در بخش ۶ نیز به توضیح رویکرد پیشنهادی پرداخته خواهد شد و در نهایت نیز نتایج پژوهش در بخش ۷ مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

## ۲. پیشینه‌ی پژوهش

در این بخش به توضیح ارزیابی تأمین‌کنندگان و مدل مرجع عمليات زنجیره‌ی تأمین پرداخته می‌شود.

### ۱.۱. ارزیابی تأمین‌کنندگان

روش‌های تصمیم‌گیری مختلفی در پیشینه مطرح شده است تا موجبات آشنایی با فرایند ارزیابی تأمین‌کنندگان را فراهم سازد، بهخصوص در بحث انتخاب تأمین‌کنندگان سرکار و مهوپاترایک<sup>[۸]</sup> یک مدل دو بعدی را مطرح کرده‌اند که در آن تأمین‌کنندگان بر اساس ارزیابی عملگر کوتاه‌مدت و توانایی بلندمدت به طبقه‌های انگیزشی و غیرانگیزشی تقسیم‌بندی شده‌اند. معیارهای عملگر کوتاه‌مدت عبارت‌اند از قیمت، کیفیت تحويل، زمان پس افت و نگرش. همچنین برای توانایی بلندمدت، نویسنده‌گان از میان معیارها، سیستم کیفیت، توانایی مالی، امکانات تولید، مدیریت و سازمان، قابلیت فناورانه و اعتبار را در نظر گرفته‌اند. آراز و اوژکاواهان<sup>[۹]</sup> یک مدل تک بعدی را برای ارزیابی و طبقه‌بندی تأمین‌کنندگان بر اساس قابلیت طراحی اشتراکی آن‌ها و عملگر کلی شان مطرح کرده‌اند. بر اساس ۱۰ معیار، تأمین‌کنندگان به دسته‌های آراسته، رقابت‌جو، معهدهد یا راهبردی طبقه‌بندی می‌شوند. امورکا<sup>[۱۰]</sup> نیز یک مدل تک بعدی را برای گروه‌بندی تأمین‌کنندگان در دسته‌های مبتنی بر ارزیابی و طبقه‌بندی تأمین‌کنندگان را پیش‌بینی و اورت<sup>[۱۱]</sup> یک مدل دو بعدی را برای ارزیابی و طبقه‌بندی تأمین‌کنندگان بر اساس ابعاد تمايل و توانایی مطرح کرده‌اند. در آن‌ها از مفهوم توانایی

بخش خدمات و برخی ویژگی‌ها، مانند ناملموس و نامتجانس و تجزیه‌نایابی بودن خدمات باعث می‌شود سنجش عملکرد آن مشکل و پیچیده شود؛ به طوری که تاکنون چارچوب مشخصی برای ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تأمین خدمات ارائه نشده است.

یکی از مهم‌ترین ارکان خدماتی در هر جامعه‌ی حوزه‌ی سلامت و درمان است. در این میان بیمارستان‌ها یکی از ارکان اصلی ارائه‌دهنده خدمات در این بخش هستند و نقش بهسازی در محیط پرتلاطم و حیاتی این حوزه ایفا می‌کنند. بیمارستان یک سازمان پیچیده و ارائه‌دهنده خدمات سلامت است که با جان و سلامت افراد جامعه سروکار دارد و نیازمند مدیریتی علمی و کارآمد است؛ بنابراین، ضرورت و اهمیت پرداختن به موضوع ارزیابی و بهبود عملکرد را می‌توان در جایگاه ویژه‌ی این سازمان در ارتقای سلامت جامعه و توسعه‌ی عدالت اجتماعی بررسی کرد. از مهم‌ترین بخش‌های هر بیمارستان که نقش مهمی در تشخیص و کمک به درمان بیماری‌ها ارائه می‌کنند آزمایشگاه‌های تشخیص طبی هستند. امروزه جامعه‌ی ما به اهمیت امر بهداشت و سلامت بی‌برده است و بی‌شک بدون این بخش از استفاده از آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، حفظ سلامت جامعه و جلوگیری از شیوع بیماری‌های عفونی و آلرژی‌ها یا مبارزه با بیماری‌های زیستی امکان بذیر نیست. آزمایشگاه‌ها در صد اطلاعات مورد نیاز پژوهشکار را فراهم می‌کنند و ۳ تا ۵ درصد هزینه‌ی مراقبت‌های بهداشتی را به خود اختصاص می‌دهند و محصول اولیه‌ی هر آزمایشگاه بالینی اطلاعات حاصل از انجام آزمون‌هاست.<sup>[۱۱]</sup> از این‌رو با توجه به اهمیت آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و کمیاب بودن تحقیقات ارائه شده در این حوزه، حوزه‌ی مورد مطالعه‌ی تحقیق حاضر، حوزه‌ی سلامت و به طور جزئی ترا آزمایشگاه‌های تشخیص طبی بیمارستان‌ها انتخاب شد.

در این پژوهش، با توجه به نقش تعیین‌کننده‌ی تأمین‌کنندگان تجهیزات و دستگاه‌های آزمایشگاهی در بهبود صحت و دقت نتایج آزمایش‌های طبی دارند، به ارزیابی عملکرد تأمین‌کنندگان این تجهیزات با توجه به عوامل و معیارهای مؤثر بر بهبود مدیریت زنجیره‌ی تأمین خدمات با استفاده از برجسته‌کردن ویژگی‌های متمایز خدمات در حوزه‌ی سلامت و درمان پرداخته می‌شود. برای این منظور ابتدا شاخص‌های مرتبط با ارزیابی تأمین‌کنندگان در حوزه‌ی استخراج شد و پس از آن پرسش‌نامه‌ی از مرور پژوهش‌های پیشین در این حوزه استخراج شد و مورد آزمون قرار گرفت. سپس با استفاده از رویکرد ترکیبی معیارهای مدل اسکور و روش تصمیم‌گیری چندشاخه‌ی، نسبت به ارزیابی و اولویت‌بندی تأمین‌کنندگان تجهیزات اقدام شد.

به این دلیل که اتخاذ تصمیمات معمولاً مبتنی بر ارزیابی تأمین‌کنندگان با درنظرگرفتن شاخص‌های مختلف است، می‌توان مسئله‌ی انتخاب و ارزیابی تأمین‌کنندگان را یک مسئله‌ی تصمیم‌گیری چندشاخه در نظر گرفت. تصمیم‌گیری چندشاخه، در واقع یافتن بهترین گزینه از میان گزینه‌های ممکن با توجه به مجموعه‌ی محدودی از شاخص‌های متفاوت است که فرایندی معمول است و نقش مهمی را در زمینه‌های عملی متوجه می‌کند. فرایند تصمیم‌گیری چندشاخه‌ی ممکن با توجه به مجموعه‌ی محدودی از تصمیم‌گیری گروهی چندشاخه‌ی MAGDM<sup>[۱۲]</sup> نامیده می‌شود که می‌تواند اثرات عوامل ذهنی مستخرج شده از ساختار دانشی منفرد، مهارت حرفه‌ی، و سایر جوانب را کاهش دهد. در حال حاضر، تصمیم‌گیری گروهی چندشاخه‌ی ممکن با توجه به زمینه‌های متنوعی نظیر انتخاب تأمین‌کنندگان،<sup>[۱۳]</sup> ارزیابی گزینه‌های ضروری،<sup>[۱۴]</sup> ارزیابی انعطاف‌پذیری در سیستم‌های تولیدی<sup>[۱۵]</sup> و غیره به کار می‌رود.

هدف اصلی این مقاله، ایجاد یک روش PROMETHEE II<sup>[۱۶]</sup> از عملگرهای

### جدول ۱. مدل‌های تصمیم‌گیری و ارزیابی تأمین‌کنندگان.

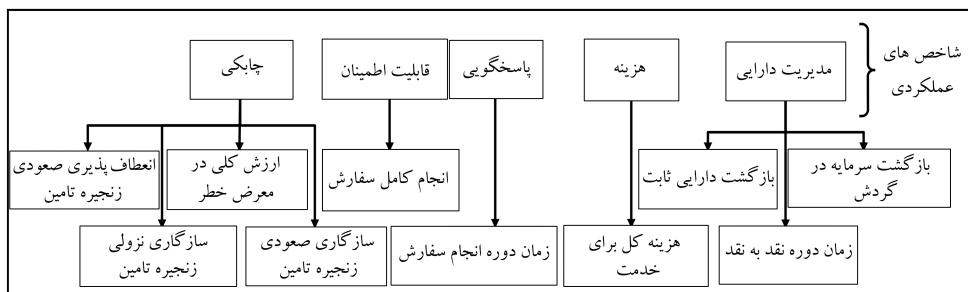
رویکرد	محقق و سال تحقیق	روش‌ها و رویکردها	اهداف
سرکار و موهاپاترا (۲۰۰۶)	(۲۰۰۷)	مقایسه‌ی اعداد فازی	ارزیابی عملکرد و قابلیت تأمین‌کنندگان
آزاد و ازکاراهان (۲۰۰۷)	(۲۰۰۷)	(روش رتبه‌بندی ترجیحی PROMETHEE سازمان‌یافته برای غنی‌سازی ارزیابی‌ها)	سیستم مدیریت و ارزیابی تأمین‌کنندگان برای یافتن منابع راهبردی
پارک و همکاران (۲۰۱۰)	(۲۰۱۱)	AHP (فرایند تحلیل سلسه‌های مرتبی)	مدیریت ارتباطات تأمین‌کنندگان
با و سرکیس (۲۰۱۱)	(۲۰۱۱)	نظریه‌ی مجموعه راف	ارزیابی برنامه‌های توسعه سبز تأمین‌کنندگان
آکسوی و ازترک (۲۰۱۱)	(۲۰۱۲)	شیوه‌های عصبی مصنوعی	انتخاب تأمین‌کنندگان و ارزیابی عملکرد در محیط‌های تولید به هنگام
ساهو و همکاران (۲۰۱۴)	(۲۰۱۴)	مبتنی بر اعداد فازی ذوزنقه‌یی	ارزیابی تأمین‌کنندگان سبز در محیط فازی
اوسيرو و همکاران (۲۰۱۴)	(۲۰۱۴)	استنتاج فازی	ارزیابی عملکرد تأمین‌کنندگان بر اساس نوع قلم خریداری شده
آکمن (۲۰۱۴)	(۲۰۱۴)	میانگین‌های فازی و ویکور	ارزیابی تأمین‌کنندگان برای دربرداشتن برنامه‌های توسعه تأمین‌کنندگان سبز
دو و همکاران (۲۰۱۴)	(۲۰۱۲)	فرایند تحلیل شبکه‌یی حاکستری	ارزیابی برنامه‌های توسعه‌ی سبز
هو و همکاران (۲۰۱۲)	(۲۰۱۲)	تحلیل رگرسیون چندگانه و دیمتل	ارزیابی عملکرد کیفیت تأمین‌کنندگان
چسو و همکاران (۲۰۱۴)	(۲۰۱۴)	ای انپی و ویکور	ارزیابی عملکرد کربن تأمین‌کنندگان در صنعت الکترونیک
لیو و همکاران (۲۰۱۴)	(۲۰۱۴)	مدل فازی مبتنی بر انتگرال و ای انپی مبتنی بر دیمتل (ساختن آزمایش و ارزیابی آزمایشگاه)	ارزیابی و بهبود تأمین‌کنندگان با درنظرگرفتن وابستگی متقابل معیارها
اومورکا (۲۰۱۳)	(۲۰۱۳)	میانگین‌های c فازی ترکیب شده با نظریه‌ی مجموعه‌ی راف	ارزیابی، انتخاب، و توسعه‌ی تأمین‌کنندگان
رضایی وارت (۲۰۱۳)	(۲۰۱۱)	ای اچ پی فازی	قطعه‌بندی چند معیاره‌ی تأمین‌کنندگان
زیدان و همکاران (۲۰۱۱)	(۲۰۱۱)	ای اچ پی فازی، تاپسیس فازی و تحلیل پوشش داده‌ها	یک روش ترکیبی برای انتخاب و ارزیابی عملکرد تأمین‌کنندگان
پژوهش حاضر	(۲۰۱۱)	رویکرد PROMETHEE II گروهی، انتگرال چوکت اینشیتین با استفاده از اعداد فازی شهودی مثاشی	ارزیابی و اولویت بندی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی

چهار بعد توانایی شرکت، سطح خدمات، درجه‌ی همکاری، و عوامل محیطی مطرح کردند.

روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره، روش‌های آماری و روش‌های هوش مصنوعی، برای پشتیبانی از ارزیابی تأمین‌کنندگان برای توسعه مورد بررسی قرار گرفتند.<sup>[۱۲]</sup> آن تأمین‌کنندگان در دو بعد ارزیابی شده‌اند. اول، تأمین‌کنندگان بر اساس عملکردشان در معیارهای مرتبط با عملیات (که آن را بعد عملکرد می‌نامند) گروه‌بندی شده‌اند. سپس بهترین ایفاکنندگان بر اساس بعد محیطی ارزیابی می‌شوند تا تأمین‌کنندگان برای قرار گرفتن در یک برنامه‌ی توسعه‌ی سبز مشخص شوند. لیو و همکاران<sup>[۱۳]</sup> نیز یک روش را برای ارزیابی و بهبود عملکرد تأمین‌کنندگان بر اساس وابستگی متقابل چهار بعد سازگاری، هزینه، کیفیت، و ریسک مطرح کردند. اوسيرو و همکاران،<sup>[۱۴]</sup>

پیش‌نیاز مهم این روش‌ها برای ارزیابی تأمین‌کنندگان این است که آن‌ها باید اجرازه‌ی شمول یا محرومیت معیارها و تأمین‌کنندگان بدون هیچ‌گونه اثرگذاری بر روی ثبات نتایج را داشته باشند.<sup>[۱۵]</sup> مانعی که مدل‌های مبتنی بر AHP<sup>۵</sup> و ANP<sup>۶</sup> فازی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، مسئله‌ی رتبه‌بندی واژگون است؛ یعنی یک تغییر در کل ترتیب مجموعه‌ی تأمین‌کنندگان اولیه که می‌تواند

با آنچه توسط سرکار و موهوپاترا<sup>[۱۶]</sup> مطرح شد، تفاوت دارد؛ زیرا آن‌ها معیارهای نظری قیمت، تحويل، کیفیت، و غیره را در نظر گرفته‌اند. از سویی دیگر، معیارهای نظری تعهد به کیفیت، باز بودن ارتباطات، روابط در میان دیگران که مرتبط با توانایی هستند، از نظر آن‌ها تحت بعد تمايل قرار دارند. آکمن<sup>[۱۶]</sup> روشی را مطرح می‌کند که در آن تأمین‌کنندگان در دو بعد ارزیابی شده‌اند. اول، تأمین‌کنندگان بر اساس عملکردشان در معیارهای مرتبط با عملیات (که آن را بعد عملکرد می‌نامند) گروه‌بندی شده‌اند. سپس بهترین ایفاکنندگان بر اساس بعد محیطی ارزیابی می‌شوند تا تأمین‌کنندگان برای قرار گرفتن در یک برنامه‌ی توسعه‌ی سبز مشخص شوند. لیو و همکاران<sup>[۱۷]</sup> نیز یک روش را برای ارزیابی و بهبود عملکرد تأمین‌کنندگان بر اساس وابستگی متقابل چهار بعد سازگاری، هزینه، کیفیت، و ریسک مطرح کردند. اوسيرو و همکاران،<sup>[۱۸]</sup> یک روش را برای طبقه‌بندی عملکرد مطرح کردند تا نشان‌دهنده‌ی قابلیت‌ها و ضعف‌های تأمین‌کنندگان فعلی باشد که بر اساس ابعاد عملکرد تحويل کوتاه‌مدت و پتانسیل شرکت بلندمدت مورد ارزیابی قرار می‌گرفتند. نهایتاً، ساهو و همکاران،<sup>[۱۹]</sup> یک فرایند سلسه‌های مرتبی را برای ارزیابی عملکرد محیطی تأمین‌کنندگان بر اساس



شکل ۱. شاخص‌های عملکردی مدل مرتع عمليات زنجیره‌ی تأمین (SCOR).

- پاسخ‌گویی: سرعت عمل به وظایف. سرعتی که زنجیره‌ی تأمین به تهیه‌ی محصولات برای مشتریان می‌پردازد. مثل معیارهای دوره‌ی زمانی.
- قابلیت اطمینان را نیز در نظر داشته باشند که ممکن است مربوط به عدم دقت در رتبه‌بندی جایگزین‌ها و نیز اهمیت نسبی معیارهای مختلف باشد. این عدم دقت ممکن است به علت دشواری ارزیابی جنبه‌های نامحسوس عملکرد تأمین کننده یا توسط قضاوت‌های درونی تصمیم‌گیرندگان به وجود آمده باشد. یک روش برای کنار آمدن با معیارهای کیفی و قضاوت‌های درونی، استفاده از روش‌های مقایسه‌ی مانند ANP<sup>[۲۰]</sup> و AHP<sup>[۲۱]</sup> و DEMATEL<sup>[۲۲]</sup> است.
- هزینه‌ها: هزینه‌ی عملیاتی کردن فرایندهای زنجیره‌ی تأمین. این مورد شامل هزینه‌ی کارگر، هزینه‌ی مواد اولیه، و هزینه‌های مدیریت و حمل و نقل می‌شود.
- مدیریت کارایی دارایی‌ها (دارایی‌ها): توانایی استفاده و به کارگیری کارا از دارایی‌ها. راهبردهای مدیریت دارایی در یک زنجیره‌ی تأمین شامل کاهش موجودی و درون‌سپاری در مقابل بروز سپاری است.
- مدل اسکور ساختاری را مشخص می‌کند که در آن معیارها در ۳ سطح سازمان‌دهی شده‌اند. شکل ۱ سلسیله‌مراتب معیارهای سطح ۱ را برای ۵ شاخص ارائه می‌کند. این جم زنجیره‌ی تأمین پیشنهاد می‌کند که کارت‌های امتیازی باید شامل حداقل یک معیار برای هر شاخص عملکرد باشند تا از یک تصمیم‌گیری متوازن اطمینان حاصل شود. آشکارسازی این معیارها و روابط علت و معلولی آن‌ها، تحلیل عملکرد یک زنجیره‌ی تأمین را از چشم‌اندازهای مختلف ممکن ساخته است.<sup>[۲۴]</sup>

### ۳. پیشینه‌ی پژوهش‌های مرتبط با تصمیم‌گیری گروهی چندشاخصه

در مسائل تصمیم‌گیری چند‌شاخصه‌ی سنتی، تصمیم‌گیرندگان هر گزینه را با توجه به شاخص‌های مختلفی که با مقادیر عددی بیان می‌شوند، ارزیابی می‌کنند. به دلیل پیچیدگی ذاتی و عدم اطمینان در فرایند تصمیم‌گیری، مقادیر عددی برای بیان سازوکار شناختی انسان کافی نیست. مجموعه‌های فازی متنوعی در تصمیم‌گیری چند‌شاخصه استفاده شده‌اند که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به مجموعه‌های فازی، مجموعه‌های فازی شهودی، مجموعه‌های فازی شهودی فاصله‌ی بی، و مغایره‌ای کلامی دارای عدم اطمینان اشاره کرد. اعداد فازی شهودی مشاهی (TIFN)<sup>[۷]</sup> که توسط شو و همکاران<sup>[۳۰]</sup> معرفی شدند به توصیف عدم اطمینان به وسیله‌ی یک عدد فازی مثناشی برای بیان اطلاعات تصمیم در ابعاد مختلف می‌پردازند و مانع از دست‌رفتن اطلاعات ترجیحی تصمیم می‌شوند. به همین دلیل، اعداد فازی شهودی مثناشی به ابزاری مؤثر برای مقابله با عدم اطمینان و ابهام حاصل از داشش با اطلاعات غیردقیق در کاربردهای واقعی مبدل شده است. در حال حاضر، اعداد فازی شهودی مثناشی به اشکال دیگری نظری اعداد فازی مثناشی شهودی<sup>[۳۱]</sup> اعداد کلامی فازی مثناشی شهودی<sup>[۳۲]</sup> اعداد فازی مثناشی شهودی فاصله‌ی بی<sup>[۳۳]</sup> و غیره نیز تعمیم داده شده‌اند.

- هنگامی که معیارها یا تأمین‌کنندگان جایگزین در نظر گرفته می‌شوند، اتفاق بیفتند. ویرگی مهم دیگر روش‌های ارزیابی عملکرد تأمین‌کنندگان آن است که آن‌ها باید عدم اطمینان را نیز در نظر داشته باشند که ممکن است مربوط به عدم دقت در رتبه‌بندی جایگزین‌ها و نیز اهمیت نسبی معیارهای مختلف باشد. این عدم دقت ممکن است به علت دشواری ارزیابی جنبه‌های نامحسوس عملکرد تأمین‌کننده یا توسط قضاوت‌های درونی تصمیم‌گیرندگان به وجود آمده باشد. یک روش برای کنار آمدن با معیارهای کیفی و قضاوت‌های درونی، استفاده از روش‌های مقایسه‌ی مانند ANP<sup>[۲۵]</sup> و AHP<sup>[۲۶]</sup> و DEMATEL<sup>[۲۷]</sup> است. هرچند این روش‌ها موجب محدودشدن تعداد معیارها و تأمین‌کنندگان می‌شود که می‌توانند به صورت هم‌زمان مورد ارزیابی قرار گیرند. ساخته<sup>[۲۸]</sup> پیشنهاد می‌کند که تعداد معیارها و جایگزین‌ها برای ارزیابی به وسیله‌ی مقایسات زوجی به ۹ عدد محدود شود تا قضاوت انسانی و ثبات آن مورد سازش قرار نگیرند.
- پژوهش حاضر نیز با ارائه‌ی روشی نوین که تلفیقی از روش PROMETHEE II گروهی و انتگرال چوکت اینشین به همراه اعداد فازی شهردهی مثالی است، با استفاده از معیارهای مورد استفاده برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی و طبقه‌بندی آن‌ها، بر اساس معیارهای مدل اسکور توسعه خبرگان و متخصصان بیمارستانی و آزمایشگاهی، به ارزیابی و اولویت‌بندی تأمین‌کنندگان این تجهیزات خواهد پرداخت.

### ۲.۲. مدل اسکور

مدل اسکور (مدل مرتع عمليات زنجیره‌ی تأمین) توسعه انجمن زنجیره‌ی تأمین<sup>[۲۹]</sup> توسعه داده شد تا راهنمایی فعالیت‌های تجاری مرتبط با تمام فازهای برآورده‌کردن نیاز مشتریان باشد. این مدل از ۴ بخش تشکیل شده است: فرایند، روش‌ها، افزاد، و عملکرد. مدل مرتع بر ۶ فرایند مقدماتی مدیریت استوار است: برنامه‌ریزی، منبع، ساخت، تحويل، برگشت، و توانمندسازی. بخش عملکردی مدل اسکور یک ساختار سلسیله‌مراتبی از معیارهای عملکردی مرتبط با ۵ شاخص را ارائه می‌کند. یک شاخص برای تعیین جهت راهبردی موردادستفاده قرار می‌گیرد اما نمی‌تواند موردنیش‌جش قرار گیرد. معیارها، توانایی یک زنجیره‌ی تأمین را برای دستیابی به این شاخص‌های راهبردی می‌سنجند.

معیارهای سطح بالای اسکور، بر شاخص‌های عملکردی که در ادامه آمده‌اند، تمرکز دارند.<sup>[۲۹]</sup>

- قابلیت اطمینان: توانایی عمل به وظایف به آن صورت که مورد انتظار است. قابلیت اطمینان، بر قابل پیش‌بینی بودن خروجی یک فرایند تمرکز دارد. معیارهای معمول برای شاخص قابلیت اطمینان، سروقت بودن، کمیت مناسب، و کیفیت مناسب را در بردارند.

ارائه‌ی روشی برای ارزیابی عملکرد تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی در زنجیره‌ی تأمین حوزه‌ی سلامت و درمان است. مراحل انجام این پژوهش را می‌توان به دو فاز کلی تقسیم‌بندی کرد: فاز اول مرتبط با استخراج و نهایی‌سازی شاخص‌های پژوهش است، و فاز دوم مربوط به ارزیابی و رتبه‌بندی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی با استفاده از رویکرد پیشنهادی است. مراحل اجرای فاز اول بدین صورت است که ابتدا با مرور پیشنهای موضوع و بررسی مقالات و کتب معتبر در زمینه‌ی ارزیابی تأمین‌کنندگان، ابعاد عملکردی مدل اسکور شناسایی و استخراج شدند. آنچه که در این پژوهش نیز به اطلاعات تخصصی در خصوص استخراج شاخص‌های عملکردی ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی، امتیازدهی به تأمین‌کنندگان تجهیزات بر اساس شاخص‌های استخراج شد، و تشکیل ماتریس‌های تصمیم برای اجرای رویکرد پیشنهادی نیاز است، از نمونه‌گیری هدفمند قضاوتی استفاده شده است. در همین راستا، پرسش‌نامه‌ی در میان نمونه‌ی آماری پژوهش که شامل مسئلان و متخصصان آزمایشگاه‌های تشخیص طبی بیمارستان‌های موجود در منطقه‌ی ۱۲ تهران است، توزیع شد. پس از بررسی‌های صورت‌گرفته مشخص شد که عواملی نظری حد بالای سازگاری (منبع)، حد پایین سازگاری (منبع) نزخ ریسک، سفارش‌های کامل تحویل شده، تحویل در تاریخ تعهد شده، صحبت مستندسازی وضعیت طلوب همگی زیرمجموعه‌ی شاخص عملکرد تحویل، عواملی نظری هزینه‌ی منبع‌یابی، هزینه‌ی بازگشت و هزینه‌ی مواد زیرمجموعه‌ی شاخص هزینه، و عواملی نظری دارای بدن گواهینامه‌ی FDA، نشان CE، استاندارد IFC، استاندارد ISO ۱۴۵۸۱: ۲۰۰۳، تطابق با آینه‌نامه‌ی تجهیزات پژوهشی وزارت بهداشت، ارگونومی سطوح کاری دستگاه‌ها، تطابق دستگاه با شرایط اقلیمی و جغرافیایی آزمایشگاه و سهولت نگهداری و کالیبراسیون دستگاه همگی زیرمجموعه‌ی شاخص کیفیت هستند. درنتیجه شاخص‌های عملکرد تحویل، هزینه، و کیفیت به عنوان شاخص‌های عملکردی نهایی پژوهش برای ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی انتخاب شدند. برای انجام فاز دوم پژوهش، جلسه‌ی با متخصصان آزمایشگاه بیمارستان فوق تخصصی مرکزی صنعت نفت تهران برگزار شد و در آن ابتدا مفاهیم مقدماتی مربوط به پژوهش و رویکرد پیشنهادی برای آن‌ها توضیح داده شد و سپس برای تخصیص اندازه‌های فازی به هر یک از معیارها، از مصاحبه و کمک گرفتن از ابزار weighting assistant نرم‌افزار وینول برآمدتی استفاده شد. سپس برای امتیازدهی به هر تأمین‌کننده با توجه به هر یک از معیارهای پژوهش، روشی به کار گرفته شد که تلفیقی از مصاحبه‌ی تخصصی و پرسش‌نامه‌ی تخصصی است و بدین ترتیب ماتریس تصمیم مربوط به هر یک از خبرگان تشکیل شد و پس از آن نیز رویکرد پیشنهادی این پژوهش برای ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی به کار گرفته شد و در پایان نیز مقایسه‌ی نتایج به دست آمده ازین رویکرد با نتایج به دست آمده از به کار گیری روش برآمدتی ساده انجام شد. مراحل انجام پژوهش به طور خلاصه در شکل ۲ نمایش داده شدند.

به منظور برقراری تعاملات شاخص‌های درگیر در تصمیم‌گیری و شیوه‌سازی سازوکارهای فازی نظر انسانی، در پژوهش حاضر از رویکرد تصمیم‌گیری گروهی با اعداد فازی شهودی استفاده شده است. همچنین نظرات خبرگان این حوزه با تکیه بر عملکرد هندسی انتگرال چوکت اینیشتین فازی به صورت اعداد فازی شهودی مثلثی تجمعی شده است. به کار گیری مفهوم اندازه‌ی فازی و انتگرال فازی چوکت اینیشتین می‌تواند این اطمینان خاطر را ایجاد کند که تمام روابط و تعاملات متقابل موجود میان شاخص‌های عملکردی به صورت کامل و دقیق در نظر گرفته می‌شوند و در نتیجه اولویت‌بندی حاصل از به کار گیری این رویکرد پیشنهادی بسیار دقیق تر است و قابلیت اطمینان پیشتری را با خود همراه می‌سازد.

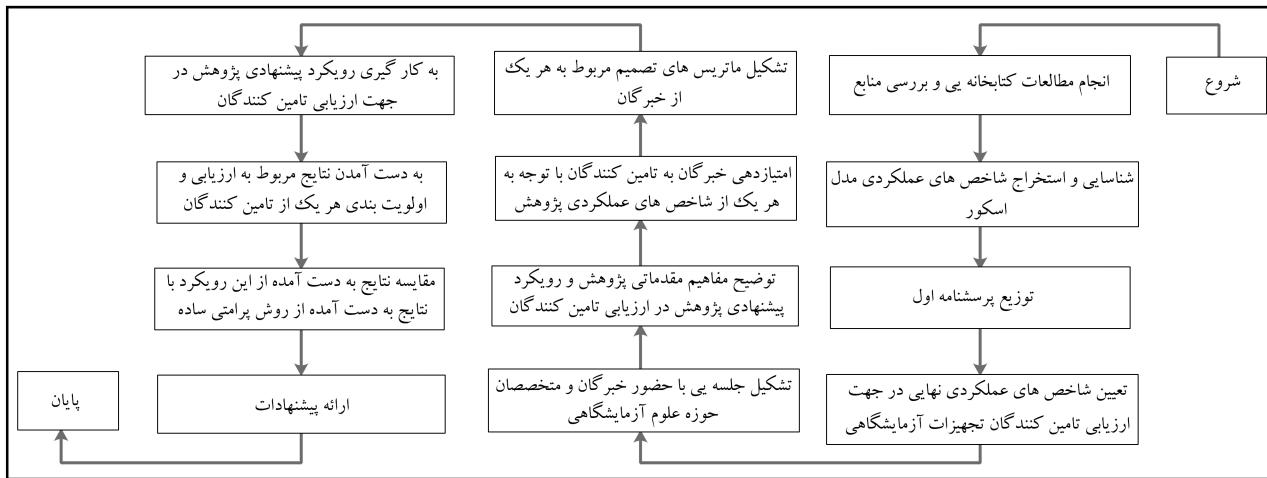
در واقع، استفاده از اعداد فازی شهودی مثلثی به عنوان یکی از بسترهای اصلی

در تصمیم‌گیری گروهی چند شاخصه، عملکرد تجمعی یک گام مهم برای یکپارچه‌سازی مقادیر ارزیابی با توجه به شاخصه‌های مختلف است. وانگ و زنگ<sup>[۲۱]</sup> اعداد فازی هذلولوی شهودی و قوانین عملیاتی آن‌ها را تعریف کردند و عملکرد میانگین‌گیری حسابی وزن دار فازی هذلولوی شهودی و عملکرد میانگین‌گیری هندسی وزن دار را ارائه کردند. وان<sup>[۲۲]</sup> قوانین عملیاتی توزیعی را برای اعداد فازی شهودی هذلولوی (TrIFN)<sup>۸</sup> تعریف کرد و عملکرد میانگین اعداد حقیقی را به چهار نوع عملکردهای میانگین توافقی اعداد فازی شهودی هذلولوی تعیین داد که شامل عملکرد میانگین توافقی اعداد فازی شهودی هذلولوی، عملکرد میانگین توافقی وزن دار اعداد فازی شهودی هذلولوی، عملکرد میانگین وزن دار مرتب شده بر اساس توافقی اعداد فازی شهودی هذلولوی، و عملکرد میانگین ترکیبی توافقی اعداد فازی شهودی هذلولوی هستند. وو و همکارانش<sup>[۲۳]</sup> عملکرد هندسی وزن دار فازی هذلولوی شهودی فاصله‌ی<sup>۹</sup>، عملکرد هندسی وزن دار مرتب شده فازی هذلولوی شهودی باشند. این روش ممکن است به جای استقلال از یکدیگر تا حدودی مکمل هم باشند و باهم اشتراک و تداخل داشته باشند. ازین‌رو، عملکردهای تجمعی مبتنی بر اندازه‌های غیر افزایشی ابزار مناسب‌تری نسبت به عملکردهای افزایشی هستند. عملکرد انتگرال چوکت فازی توسط اندازه‌های فازی غیریکنواخت مشخص شده است که ابزاری مؤثر برای بیان تعاملات پیچیده‌ی میان معیارها وجود دارد.<sup>[۲۴-۲۵]</sup> در این وضعیت ممکن است به جای استقلال از یکدیگر تا حدودی مکمل هم باشند و باهم اشتراک و تداخل داشته باشند. ازین‌رو، عملکردهای تجمعی مبتنی بر اندازه‌های غیر افزایشی ابزار مناسب‌تری نسبت به عملکردهای افزایشی هستند. عملکرد انتگرال چوکت فازی توسط اندازه‌های فازی غیریکنواخت مشخص شده است که ابزاری مؤثر برای بیان تعاملات است. وی و همکاران<sup>[۲۶]</sup> دو عملکرد تجمعی انتگرال چوکت فازی شهودی را برای بیان همبستگی میان شاخصه‌ها یا موقعیت‌های مرتب شده‌ی آن‌ها توسعه دادند. بگ و رسید<sup>[۲۷]</sup> یک روش تصمیم‌گیری را توسط توسعه‌ی فاصله‌ی مبتنی بر انتگرال چوکت میان مقادیر فازی شهودی هذلولوی در روش تاپسیس<sup>۱۲</sup> کلاسیک ایجاد کردند. میر و روپنس<sup>[۲۸]</sup> فرایند تجمعی از طریق استفاده از تعیین فازی انتگرال چوکت<sup>۱۳</sup> را به اجرا در آورند.

باتوجه به نتایج بررسی پیشنهای تحقیق مشخص است که تاکنون مدلی برای ارزیابی تأمین‌کنندگان حوزه‌ی سلامت با تمرکز بر تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی ارائه نشده و شاخص‌های عملکردی استخراج شده برای اولین بار است که در این حوزه ارزیابی بومی سازی می‌شود. ضمن آنکه به کار گیری رویکرد ترکیبی عملکرد هندسی چوکت اینیشتین، انتگرال فازی و پرماتی II که از دقت بالایی در انجام محاسبات برخوردار است و می‌تواند نظرات خبرگان را با درنظر گرفتن ماهیت تقریر انسانی که شامل عدم قطعیت و تردید است در فرایند رتبه‌بندی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی لحظه‌کنند، به عنوان نوآوری دیگر تحقیق حاضر در انجام ارزیابی درنظر گرفته شده است.

#### ۴. روش‌شناسی پژوهش

مهم‌ترین ویژگی یک مطالعه و بررسی علمی، روش انجام پژوهش و به عبارت دیگر نحوه‌ی گردآوری و تجزیه و تحلیل و پردازش داده‌های است. به طور کلی روش انجام پژوهش شامل مجموعه‌ی از شیوه‌های و تدبیری است که برای شناخت حقیقت و دوری از لغزش به کار برده می‌شود. پژوهش حاضر از لحظه هدف کاربردی است؛ زیرا به توسعه‌ی دانش کاربردی در زمینه‌ی خاص می‌پردازد و کاربرد عملی دانش را بررسی می‌کند و نیز از لحظه چگونگی به دست آوردن داده‌های مورد نیاز، پژوهش حاضر از نوع توصیفی و از شاخه پیمایشی محسوب می‌شود. هدف از انجام این پژوهش



شکل ۲. مراحل انجام پژوهش.

## ۲.۵. عملیات اণیشتین

عملیات اণیشتین، عملگرهای تجمعی اثربخشی هستند که مبتنی بر  $t$ -conorm و  $t$ -norm  $\otimes_E$  و  $\oplus_E$  و جمع اণیشتین  $\oplus$  می‌شوند.<sup>[۴۱]</sup> برای هر  $a, b \in [0, 1]$  داریم:

$$a \otimes_E b = \frac{a.b}{1 + (1 - a)(1 - b)} \quad (3)$$

$$a \oplus_E b = \frac{a + b}{1 + ab} \quad (4)$$

## ۳.۵. عملیات اणیشتین اعداد فازی شهودی مثالی

تعریف ۲. اگر  $\langle \underline{a}_1, a_1, \bar{a}_1 \rangle; u_{\bar{a}_1}, v_{\bar{a}_1} \rangle, \tilde{a}_1 = \langle (\underline{a}_1, a_1, \bar{a}_1); u_{\bar{a}_1}, v_{\bar{a}_1} \rangle$  سه عدد فازی شهودی مثالی باشند و  $0 \leq \lambda \leq 1$  باشد، آنگاه:

$$a^{\wedge_E \lambda} = \left\langle \frac{(\underline{a}^\lambda, a^\lambda, \bar{a}^\lambda);}{(\underline{a} - u_{\bar{a}})^\lambda + u_{\bar{a}}^\lambda}, \frac{((1 + v_{\bar{a}})^\lambda - (1 - v_{\bar{a}})^\lambda)}{((1 + v_{\bar{a}})^\lambda + (1 - v_{\bar{a}})^\lambda)} \right\rangle$$

$$\tilde{a}_1 \otimes_E \tilde{a}_1 = \left\langle \frac{(\underline{a}_1 \underline{a}_1, a_1 a_1, \bar{a}_1 \bar{a}_1);}{u_{\bar{a}_1} u_{\bar{a}_1}}, \frac{v_{\bar{a}_1} + v_{\bar{a}_1}}{1 + (1 - u_{\bar{a}_1})(1 - u_{\bar{a}_1})} \right\rangle$$

## ۴.۵. روش رتبه‌بندی نسبت اعداد فازی شهودی مثالی

اگر  $(\underline{a}_i, a_i, \bar{a}_i); u_{\bar{a}_i}, v_{\bar{a}_i} \rangle (i = 1, 2, \dots, n)$  نشان‌دهنده اعداد فازی شهودی مثالی (TIFN) باشد، آنگاه یک رویکرد رتبه‌بندی نسبت می‌تواند برای رتبه‌بندی اعداد فازی شهودی مثالی  $(\underline{a}_i, a_i, \bar{a}_i); u_{\bar{a}_i}, v_{\bar{a}_i} \rangle (i = 1, 2, \dots, n)$  ایجاد شود که  $\lambda \in [0, 1]$  وزنی است که نشان‌دهنده اطلاعات ترجیحی تصمیم‌گیرنده است. فرایند رتبه‌بندی نسبت به صورت زیر خلاصه می‌شود:<sup>[۴۲]</sup>

برای  $n$  ایجاد  $\lambda \in [0, 1], i = 1, 2, \dots, n$  مقدار موجود در رابطه  $\wedge$  مورد محاسبه قرار می‌گیرد، که  $\lambda \in [0, 1/2]$  نشان‌دهنده آن است که تصمیم‌گیرنده عدم اطمینان یا حس منفی را ترجیح می‌دهد؛  $\lambda \in [1/2, 1]$  نشان‌دهنده آن است که تصمیم‌گیرنده اطمینان و حس مثبت را ترجیح می‌دهد؛  $\lambda = 1/2$  نیز دلالت بر

موردنیاز برای اجرای این رویکرد پیشنهادی، این امکان را فراهم کرده است تا شرایط واقعی و طبیعی حاکم بر محیط‌های کلینیکی و بیمارستانی که عمدها از عدم قطعیت برخوردارند و با سربستگی و ابهام دست و پنجه نرم می‌کنند، در نظر گرفته شود. حاصل این امر نیز اتخاذ تصمیماتی است که معقولانه‌اند و به واقعیت نزدیک‌ترند.

## ۵. مقدمات موردنیاز برای اعمال روش پیشنهادی

در این بخش برخی مفاهیم مرتبط با اعداد فازی شهودی مثالی فراخوانی و توضیح داده می‌شوند.

### ۱.۱. اعداد فازی شهودی مثالی

تعریف ۱. اگر  $\langle \underline{a}, a, \bar{a} \rangle; u_{\bar{a}}, v_{\bar{a}} \rangle$  یک عدد فازی شهودی مثالی باشد، تابع عضویت آن مطابق رابطه ۱ و تابع عدم عضویت آن نیز مطابق رابطه ۲ تعریف می‌شود.

$$\mu_{\bar{a}}(x) = \begin{cases} \frac{x - \underline{a}}{\bar{a} - \underline{a}} - u_{\bar{a}} & \underline{a} \leq x < \bar{a} \\ u_{\bar{a}} & x = \underline{a} \\ \frac{\bar{a} - x}{\bar{a} - \underline{a}} u_{\bar{a}} & \bar{a} < x \leq \bar{a} \\ 0 & \text{ow} \end{cases} \quad (1)$$

$$\vartheta_{\bar{a}}(x) = \begin{cases} \frac{(\underline{a} - x) + v_{\bar{a}}(x - \underline{a})}{\bar{a} - \underline{a}} & \underline{a} \leq x < \bar{a} \\ v_{\bar{a}} & x = \underline{a} \\ \frac{(x - \underline{a}) + v_{\bar{a}}(\bar{a} - x)}{(\bar{a} - \underline{a})} & \bar{a} < x \leq \bar{a} \\ 0 & \text{ow} \end{cases} \quad (2)$$

که در آن  $\underline{a}$  یک درجه‌ی عضویت ماکسیمال،  $v_{\bar{a}}$  یک درجه‌ی عدم عضویت مینیمال و  $1 - u_{\bar{a}}$  باشد، آنگاه  $\pi_{\bar{a}} = 1 - u_{\bar{a}} - v_{\bar{a}}$  درجه‌ی نامعلومی عنصر  $x$  نامیده می‌شود که بیانگر درجه‌ی تردید عنصر  $x$  نسبت به  $\bar{a}$  است.<sup>[۴۳]</sup>

(یکنواختی): اگر  $\mu(A) \leq \mu(B)$  و  $A \subseteq B$ ,  $B \in P(X)$  آنگاه  $\mu(A \cup B) = \mu(A) + \mu(B) + \rho\mu(A)\mu(B)$  داریم

$$\rho > -1 \quad A \cap B = \emptyset$$

بهطور خاص اگر  $\rho = 0$ , آنگاه این شرط تا اکسیم اندازه‌ی افزایشی کاهاش می‌باید که برای همه  $A, B \subseteq P(X)$  داریم  $\mu(A \cup B) = \mu(A) + \mu(B)$  و  $A \cap B = \emptyset$

اگر  $\rho > 0$ , آنگاه  $\mu(A \cup B) > \mu(A) + \mu(B)$  که نشان‌دهنده‌ی این مطلب است که مجموعه‌ی  $\{A, B\}$  دارای اثر ضربی است. اگر  $\rho < 0$  آنگاه  $\mu(A \cup B) < \mu(A) + \mu(B)$  که نشان‌می‌دهد مجموعه‌ی  $\{A, B\}$  دارای اثر جایگزینی است.

تعریف ۵. اگر  $f$  یک تابع حقیقی مثبت بر روی  $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$  باشد و  $\mu$  یک اندازه‌ی فازی بر روی  $X$  باشد, آنگاه انتگرال چوکت گستته‌ی  $f$  با توجه به  $\mu$  به صورت رابطه‌ی ۹ تعریف می‌شود:

$$C_\mu(f) = \sum_{i=1}^n f(i) [\mu(A_{(i)}) - \mu(A_{(i+1)})] \quad (9)$$

که  $A_{(n+1)} = \emptyset$  و  $A_{(i)} = \{x_{(i)}, \dots, x_{(n)}\}$  نشان‌دهنده‌ی یک جایگشت بر روی  $X$  است به طوری که  $f_{(1)} \leq f_{(2)} \leq \dots \leq f_{(n)}$ .

تعریف ۶. اگر  $\tilde{a}_j = \langle (\underline{a}_j, a_j, \bar{a}_j); u_{\tilde{a}_j}, v_{\tilde{a}_j} \rangle$  (جایگشت بر روی  $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ ) باشد و  $\mu$  یک اندازه‌ی فازی بر روی  $X$  باشد, آنگاه انتگرال چوکت فازی شهودی گستته‌ی  $\tilde{a}_j$  با

توجه به  $\mu$  به صورت رابطه‌ی ۱۰ تعریف می‌شود:

$$\begin{aligned} \text{TIFECG}_\mu(\tilde{a}_1, \dots, \tilde{a}_n) &= \tilde{a}_{(1)}^{\wedge_E \mu(A_{(1)}) - \mu(A_{(2)})} \\ &\otimes_E \tilde{a}_{(2)}^{\wedge_E \mu(A_{(2)}) - \mu(A_{(3)})} \otimes_E \dots \otimes_E \tilde{a}_{(n)}^{\wedge_E \mu(A_{(n)}) - \mu(A_{(n+1)})} \\ &= (\otimes_E)_{j=1}^n \tilde{a}_{(j)}^{\wedge_E \mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})} \end{aligned} \quad (10)$$

که (.) نشان‌دهنده‌ی یک جایگشت بر روی  $X$  است به طوری که:

$$\tilde{a}_{(1)} \leq \tilde{a}_{(2)} \leq \dots \leq \tilde{a}_{(n)}, \quad A_{(j)} = \{x_{(j)}, \dots, x_{(n)}\},$$

$$A_{(n+1)} = \emptyset$$

با الهام از مقاله‌ی زانو و همکاران, [۴۳] برخی ازویزگی‌های  $\text{TIFECG}_\mu$  به‌آسانی قابل دست‌یابی اند که در ادامه به آن‌ها اشاره شده است:

گزاره ۱. اگر  $\tilde{a}_j = \langle (\underline{a}_j, a_j, \bar{a}_j); u_{\tilde{a}_j}, v_{\tilde{a}_j} \rangle$  (جایگشت بر روی  $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ ) باشد و  $\mu$  یک اندازه‌ی فازی شهودی گستته‌ی آن‌ها نیز که از عملگر  $\text{TIFECG}_\mu$  استخراج می‌شود یک عدد فازی شهودی گستته‌ی است و داریم:

$$\begin{aligned} \text{TIFECG}_\mu(\tilde{a}_1, \dots, \tilde{a}_n) &= \left\langle \left( \prod_{j=1}^n \underline{a}_j^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}, \right. \right. \\ &\quad \left. \left. a_j^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}, \bar{a}_j^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})} \right), \right. \\ &\quad \left. \frac{\prod_{j=1}^n u_{\tilde{a}_j}^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}}{\prod_{j=1}^n (2 - u_{\tilde{a}_j})^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})} + \prod_{j=1}^n u_{\tilde{a}_j}^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}}, \right. \\ &\quad \left. \frac{\prod_{j=1}^n (1 + v_{\tilde{a}_j})^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})} - \prod_{j=1}^n (1 - v_{\tilde{a}_j})^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}}{\prod_{j=1}^n (1 + v_{\tilde{a}_j})^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})} + \prod_{j=1}^n (1 - v_{\tilde{a}_j})^{\mu(A_{(j)}) - \mu(A_{(j+1)})}} \right\rangle \end{aligned} \quad (11)$$

این امر دارد که تصمیم‌گیرنده بین حسن مثبت و حسن منفی بی‌تفاوت است. در این مقاله  $\lambda$  مقدار  $1/2$  را اتخاذ می‌کند که براساس رابطه‌ی ۶ داریم:

$$R(\tilde{a}_i, \lambda) = \frac{(\underline{a}_i + 4a_i + \bar{a}_i)(\lambda u_{\tilde{a}_i}^\lambda + (1-\lambda)(1-v_{\tilde{a}_i})^\lambda)}{6 + (\bar{a}_i - \underline{a}_i)(\lambda u_{\tilde{a}_i}^\lambda + (1-\lambda)(1-v_{\tilde{a}_i})^\lambda)} \quad (5)$$

$$R(\tilde{a}_i) = \frac{(\underline{a}_i + 4a_i + \bar{a}_i)(u_{\tilde{a}_i}^\lambda + (1-v_{\tilde{a}_i})^\lambda)}{12 + (\bar{a}_i - \underline{a}_i)(u_{\tilde{a}_i}^\lambda + (1-v_{\tilde{a}_i})^\lambda)} \quad (6)$$

گزینه‌های می‌توانند طبق ترتیب غیر افزایشی نسبت‌های  $R(\tilde{a}_i)$  ( $i = 1, 2, \dots, n$ ) مقایسه شوند. بزرگ‌ترین عدد فازی شهودی گستته‌ی (TIFN) عددی است که دارای بیشترین نسبت باشد.

## ۵.۵. عملگرهای تجمعی هندسی انبیشنین برای اعداد فازی شهودی مثبتی

تعریف ۳. فرض کنید  $\Omega$  مجموعه‌ی از اعداد فازی شهودی مثبتی

$$\tilde{a}_j = \langle (\underline{a}_j, a_j, \bar{a}_j); u_{\tilde{a}_j}, v_{\tilde{a}_j} \rangle \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

باشد. یک عملگر هندسی وزن دار انبیشنین فازی شهودی گستته‌ی (TIFEWG) [۴۴] بعد  $n$  عبارت است از:

$$\text{TIFEWG} : \Omega^n \rightarrow \Omega$$

و داریم:

$$\text{TIFEWG}(\tilde{a}_1, \tilde{a}_2, \dots, \tilde{a}_n) = (\otimes_{j=1}^n)_E \tilde{a}_j^{\wedge_E \omega_j} \quad (7)$$

که در رابطه‌ی ۷  $\omega = (\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)^T$  بردار وزنی است و  $\sum_{j=1}^n \omega_j = 1$  و  $\omega_j \in [0, 1]$  است. [۴۴]

قضیه ۱. اگر  $\tilde{a}_j = \langle (\underline{a}_j, a_j, \bar{a}_j); u_{\tilde{a}_j}, v_{\tilde{a}_j} \rangle$  (جایگشت بر روی  $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ ) باشد, آنگاه مقدار تجمعی شده‌ی آن‌ها نیز که از عملگر TIFEWG است نیز یک عدد فازی شهودی گستته‌ی است و داریم:

$$\begin{aligned} \text{TIFEWG}(\tilde{a}_1, \tilde{a}_2, \dots, \tilde{a}_n) &= (\otimes_{j=1}^n)_E \tilde{a}_j^{\wedge_E \omega_j} = \\ &\left\langle \left( \prod_{j=1}^n \underline{a}_j^{\omega_j}, \prod_{j=1}^n a_j^{\omega_j}, \prod_{j=1}^n \bar{a}_j^{\omega_j}; \frac{\prod_{j=1}^n u_{\tilde{a}_j}^{\omega_j}}{\prod_{j=1}^n (2 - u_{\tilde{a}_j})^{\omega_j} + \prod_{j=1}^n u_{\tilde{a}_j}^{\omega_j}}, \right. \right. \\ &\quad \left. \left. \frac{\prod_{j=1}^n (1 + v_{\tilde{a}_j})^{\omega_j} - \prod_{j=1}^n (1 - v_{\tilde{a}_j})^{\omega_j}}{\prod_{j=1}^n (1 + v_{\tilde{a}_j})^{\omega_j} + \prod_{j=1}^n (1 - v_{\tilde{a}_j})^{\omega_j}} \right) \right\rangle \end{aligned} \quad (8)$$

که در رابطه‌ی ۷  $\omega = (\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)^T$  بردار وزنی است و  $\sum_{j=1}^n \omega_j = 1$  و  $\omega_j \in [0, 1]$  می‌باشد. [۴۴]

## ۶.۵. عملگر هندسی چوکت انبیشنین فازی شهودی مثبتی

در این بخش, عملگر هندسی انبیشنین و انتگرال چوکت به‌کار برده می‌شوند تا اعداد فازی شهودی گستته‌ی داده شده توسط خبرگان مورد تجمعی قرار گیرند.

تعریف ۴. یک اندازه‌ی فازی بر روی  $X$ , یک تابع مجموعه‌ی به صورت  $\mu : P(X) \rightarrow [0, 1]$  است که شرایط زیر را برآورده می‌کند:

$$\mu(\emptyset) = 0, \quad \mu(X) = 1 \quad (\text{شرط مرزی})$$

گام ۴. تعیین اندازه‌های فازی معیارها و استفاده از عملکر $\mu$  برای تجمعیع TIFECG

$$\tilde{r}_i^k = \text{TIFECG}_{\mu}(\tilde{r}_{i1}^k, \dots, \tilde{r}_{in}^k)$$

گام ۵. محاسبه‌ی تابع ترجیح  $P^k(A_i, A_j)$  برای  $k$  امین معیار:

Gaussian:

$$P_{(t)}(d) = \begin{cases} 1 - e^{(-d^2/2\sigma^2)} & \text{if } d > 0 \\ 0 & \text{if } d \leq 0 \end{cases} \quad (13)$$

که  $d$  نشان‌دهنده‌ی اختلاف میان دو گزینه با توجه به یک شاخص و  $\sigma$  نیز نشان‌گر پارامترها هستند<sup>[۲۶]</sup> و طبق رابطه‌ی ۱۴ خواهیم داشت:

$$P^k(d^k(A_i, A_j)) =$$

$$\begin{cases} 1 - e^{(-(d^k(A_i, A_j))^2/2\sigma^2)} & \text{if } d^k(A_i, A_j) > 0 \\ 0 & \text{if } d^k(A_i, A_j) \leq 0 \end{cases} \quad (14)$$

که  $d^k(A_i, A_j)$  نشان‌دهنده‌ی اختلاف میان مقادیر نسبت دو گزینه است.

$$d^k(A_i, A_j) = R(A_i) - R(A_j) \quad (15)$$

و  $R(A_i)$  نیز در معادله‌ی ۶ نشان داده شده است.

گام ۶. محاسبه‌ی شاخص ترجیح  $\tilde{H}(A_i, A_j)$  به صورت زیر:

$$\tilde{H}(A_i, A_j) = \sum_{k=1}^K e_k P^k(A_i, A_j) \quad (16)$$

گام ۷. محاسبه‌ی شار مثبت، شار منفی، و شار خالص. طبق شاخص ترجیح

$\tilde{\phi}^+(A_i, A_j)$  شار مثبت  $(A_i, \tilde{\phi}^+(A_i, A_j), \tilde{\phi}^-(A_i, A_j), \tilde{\phi}^0(A_i, A_j))$  و شار خالص

برای  $i$  امین گزینه می‌تواند به صورت زیر به دست آید:

$$\tilde{\phi}^+(A_i) = \sum_{j=1}^m \tilde{H}(A_i, A_j) \quad (17)$$

$$\tilde{\phi}^-(A_i) = \sum_{j=1}^m \tilde{H}(A_j, A_i) \quad (18)$$

$$\tilde{\phi}(A_i) = \tilde{\phi}^+(A_i) - \tilde{\phi}^-(A_i) \quad (19)$$

گام ۸. رتبه‌بندی گزینه‌ها به این صورت که گزینه‌ی با مقدار شار خالص بیشتر دارای رتبه‌بندی  $A_i (i = 1, 2, \dots, m)$  بهتری است.

که (۴) و  $A_{(j)}$  ( $j = 1, \dots, n$ ) طبق آنچه در تعریف ۶ داشتیم، هستند.

گزاره ۲. (تکرارشوندگی): اگر  $\tilde{a}_j = \langle (\underline{a}_j, a_j, \bar{a}_j); u_{\tilde{a}_j}, v_{\tilde{a}_j} \rangle$  ( $j = 1, 2, \dots, n$ )

مجموعه‌یی از اعداد فازی شهودی مثبتی بر روی  $X$  باشد و  $\mu$  یک اندازه‌ی فازی بر روی  $X$  باشد و اگر  $(\tilde{a}'_1, \tilde{a}'_2, \dots, \tilde{a}'_n)$  هر جایگشتی از  $(\tilde{a}_1, \tilde{a}_2, \dots, \tilde{a}_n)$  باشد،

$$\text{TIFECG}_{\mu}(\tilde{a}_1, \dots, \tilde{a}_n) = \text{TIFECG}_{\mu}(\tilde{a}'_1, \dots, \tilde{a}'_n)$$

## ۶. روش PROMETHEE II بر اساس عملکر $\mu$

در این بخش ساختار روش ارزیابی PROMETHEE II گروهی توضیح داده

می‌شود که برای تجمعیع اطلاعات ارزیابی شده توسط خبرگان و متخصصان مختلف به کار برده می‌شود. اگر  $A = \{A_1, A_2, \dots, A_m\}$  مجموعه‌یی محدود از گزینه‌ها،

$C = \{c_1, c_2, \dots, c_n\}$  مجموعه‌یی محدود از شاخصه‌ها، و  $E = \{E_1, E_2, \dots, E_K\}$

نیز مجموعه‌یی محدود از تصمیم‌گیرنده‌گان باشد، آنگاه گام‌های این روش عبارت اند از:

گام ۱. شناسایی بردار اوزان تصمیم‌گیرنده‌گان  $\{e_1, e_2, \dots, e_n\}$  که براساس دانش

حرفه‌یی و تجربه‌ی خبرگان به دست می‌آید.

گام ۲. تشکیل ماتریس تصمیم  $D^k = (\tilde{a}_{ij}^k)_{m \times n}$  ( $k = 1, 2, \dots, K$ )

که  $\tilde{a}_{ij}^k$  ( $i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n$ ) یک عدد فازی شهودی مثبتی

(TIFN) است که توسط خبرگان و متخصصان  $E_k$  برای گزینه‌ی  $A_i$  و با توجه به معیار  $c_j$  ارائه می‌شود.

گام ۳. تبدیل ماتریس تصمیم فازی شهودی مثبتی  $D^k = (\tilde{a}_{ij}^k)_{m \times n}$  به

ماتریس تصمیم فازی شهودی مثبتی نرمال شده  $R^k = (\tilde{r}_{ij}^k)_{m \times n}$  با استفاده از فرمول‌های موجود در رابطه‌ی ۱۲:

$$\begin{aligned} \tilde{r}_{ij}^k &= \\ &\begin{cases} \left\langle \left( \frac{\underline{a}_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+}, \frac{a_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+}, \frac{\bar{a}_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+} \right); u_{\tilde{a}_{ij}^k}, v_{\tilde{a}_{ij}^k} \right\rangle, & j \in Benefit \\ \left\langle (1 - \frac{\bar{a}_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+}), 1 - \frac{a_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+}, 1 - \frac{\underline{a}_{ij}^k}{(\bar{a}_j^k)^+} \right); u_{\tilde{a}_{ij}^k}, v_{\tilde{a}_{ij}^k} \right\rangle, & j \in Cost \end{cases} \end{aligned} \quad (12)$$

در رابطه‌ی ۱۲، سود و هزینه به ترتیب اشاره به مجموعه‌های شاخصه‌های سود یا

همان شاخصه‌های با ماهیت مثبت و شاخصه‌های هزینه یا همان شاخصه‌های با ماهیت منفی دارند و

$$(\tilde{a}_j^k)^+ = \max \left\{ \tilde{a}_{ij}^k \mid i = 1, 2, \dots, m \right\} \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

است. برای راحتی، همه‌ی

$$\tilde{r}_{ij}^k \quad (i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n; k = 1, 2, \dots, K)$$

به صورت متحددالشكل با  $\langle (r_{ij}^k, r_{ij}^k, \bar{r}_{ij}^k); u_{r_{ij}^k}, v_{r_{ij}^k} \rangle$  نشان داده

$$\cdot v_{r_{ij}^k} = v_{\tilde{a}_{ij}^k} \quad u_{r_{ij}^k} = u_{\tilde{a}_{ij}^k}$$

## ۷. به کارگیری روش PROMETHEE II بر اساس عملکر $\mu$ در اولویت‌بندی تأمین‌کنندگان

### تجهیزات آزمایشگاهی

با هدف نشان دادن عملی بودن و کارایی رویکرد مطرح شده، به بررسی آن در مسئله‌ی اولویت‌بندی و انتخاب بهترین تأمین‌کننده تجهیزات آزمایشگاهی براساس معیارهای مستخرج از مدل مرجع عملیات زنجیره‌ی تأمین اتخاذ شده‌اند، پرداخته شده است.

در این پژوهش پنج تأمین‌کننده ( $A_i$  ( $i = 1, 2, \dots, 5$ )) براساس نظر سه تصمیم‌گیرنده و

خیزه در حوزه‌ی سلامت و تأمین ادوات آزمایشگاهی ( $E_i$  ( $i = 1, 2, 3$ )) براساس سه معیار (عملکرد تحويل<sub>۱</sub>، هزینه<sub>۲</sub> و کیفیت<sub>۳</sub>) اولویت‌بندی شدند. در ادامه

به بررسی گام‌های روش مطرح شده در بخش ۶ پرداخته خواهد شد.

$\tilde{r}_1^{\downarrow} = \langle (0, 40, 0, 62, 0, 81); 0, 66, 0, 23 \rangle$   
 $\tilde{r}_1^{\uparrow} = \langle (0, 00, 0, 41, 0, 89); 0, 61, 0, 27 \rangle$   
 $\tilde{r}_1^{\tau} = \langle (0, 00, 0, 44, 0, 63); 0, 65, 0, 16 \rangle$   
 $\tilde{r}_2^{\downarrow} = \langle (0, 35, 0, 47, 0, 70); 0, 56, 0, 33 \rangle$   
 $\tilde{r}_2^{\uparrow} = \langle (0, 05, 0, 63, 0, 86); 0, 72, 0, 12 \rangle$   
 $\tilde{r}_2^{\tau} = \langle (0, 30, 0, 62, 0, 85); 0, 66, 0, 23 \rangle$   
 $\tilde{r}_3^{\downarrow} = \langle (0, 00, 0, 49, 0, 87); 0, 59, 0, 35 \rangle$   
 $\tilde{r}_3^{\uparrow} = \langle (0, 16, 0, 49, 0, 81); 0, 67, 0, 20 \rangle$   
 $\tilde{r}_3^{\tau} = \langle (0, 34, 0, 60, 0, 83); 0, 66, 0, 12 \rangle$   
 $\tilde{r}_4^{\downarrow} = \langle (0, 30, 0, 58, 0, 86); 0, 56, 0, 35 \rangle$   
 $\tilde{r}_4^{\uparrow} = \langle (0, 00, 0, 56, 0, 85); 0, 70, 0, 27 \rangle$   
 $\tilde{r}_4^{\tau} = \langle (0, 21, 0, 49, 0, 75); 0, 70, 0, 16 \rangle$   
 $\tilde{r}_5^{\downarrow} = \langle (0, 24, 0, 52, 0, 86); 0, 66, 0, 16 \rangle$   
 $\tilde{r}_5^{\uparrow} = \langle (0, 28, 0, 45, 0, 81); 0, 59, 0, 22 \rangle$   
 $\tilde{r}_5^{\tau} = \langle (0, 36, 0, 54, 0, 89); 0, 66, 0, 24 \rangle$

گام ۵. تشکیل تابع ترجیح.

از ترکیب تفاوت میان نسبت اعداد فازی شهودی مثلثی با تابع گاوسی<sup>۱۶</sup>، توابع ترجیح برای جفت گرینه‌ها از روابط ۶ و ۱۴ به دست می‌آید که مقدار ۲۵٪ را اختاد می‌کند و نتایج آن در جدول ۸ نشان داده شده است.

#### گام ۶. محاسبهٔ شاخص ترجیح

$$\begin{aligned}\tilde{H}(A_1, A_1) &= \circ/\circ 178 \\ \tilde{H}(A_1, A_7) &= \circ/\circ 274 \\ \tilde{H}(A_1, A_4) &= \circ/\circ 092 \\ \tilde{H}(A_1, A_5) &= \circ/\circ 000 \\ \tilde{H}(A_1, A_1) &= \circ/\circ 1414 \\ \tilde{H}(A_1, A_7) &= \circ/\circ 601 \\ \tilde{H}(A_1, A_4) &= \circ/\circ 635 \\ \tilde{H}(A_1, A_5) &= \circ/\circ 823 \\ \tilde{H}(A_1, A_1) &= \circ/\circ 058 \\ \tilde{H}(A_1, A_7) &= \circ/\circ 005 \\ \tilde{H}(A_1, A_4) &= \circ/\circ 112 \\ \tilde{H}(A_1, A_5) &= \circ/\circ 136 \\ \tilde{H}(A_1, A_1) &= \circ/\circ 262 \\ \tilde{H}(A_4, A_7) &= \circ/\circ 014 \\ \tilde{H}(A_4, A_4) &= \circ/\circ 000 \\ \tilde{H}(A_4, A_5) &= \circ/\circ 174 \\ \tilde{H}(A_4, A_1) &= \circ/\circ 189\end{aligned}$$

گام ۱. تشکیل بردار اوزان اهمیت. نظرات سه تصمیم‌گیرنده به صورت  $e = [e_1, e_2, e_3]^T$  می‌باشد.

گام ۲. ماتریس‌های تصمیم در جدول‌های ۲ تا ۴ نشان داده شده‌اند.

گام ۳. بی مقیاس سازی ماتریس تصمیم اعداد فازی شهودی مثلثی. از آنجاکه از میان سه شاخص کیفیت، هزینه و عملکرد تحویل، شاخص تحویل دارای ماهیت منفی است، می توان ماتریس های تصمیم اعداد فازی شهودی مثلثی بی مقیاس شده را از رابطه ۱۲ به دست آورد که این ماتریس های بی مقیاس شده در جدول های ۵ تا ۷ نمایش داده شده اند.

گام ۴. استفاده از عملگر  $\mu$ -TIFECG برای تجمعیت ماتریس تصمیم.

۱. با این فرض که اندازه‌های فازی مجموعه معیارهای  $C = \{c_1, c_2, c_3\}$  به ترتیب برابر با  $\mu(c_3) = 0,30$ ,  $\mu(c_2) = 0,37$ ,  $\mu(c_1) = 0,25$  و  $\mu(c_1, c_2) = 0,85$ ,  $\mu(c_2, c_3) = 0,50$ ,  $\mu(c_1, c_3) = 0,85$  باشند.  $\mu(c_1, c_2, c_3) = 1$

۲. با توجه به جدول های ۲ تا ۴، با استفاده از فرایند رتبه بندی نسبت مطرح شده در معادله‌ی ۶، ارزیابی جزوی  $\tilde{r}_{(j)}^k$  کاندیدای  $A_i$  به صورت  $\leq$  (۳)  $(i = 1, 2, \dots, 5)(k = 1, 2, 3)$  از انتگرال چوکت اینشتین فازی شهودی مثلثی به استخراج مقادیر ترجیحات کلی فازی شهودی مثلثی  $\tilde{r}_i$  برای گزینه‌ی  $A_i$  پرداخته می‌شود.

جدول ۲. اطلاعات فازی مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی اول.

گزینه	تحویل	هزینه	کیفیت
$\langle(3, 5, 7); \circ, 7, \circ, 2\rangle$	$\langle(1, 2, 4); \circ, 7, \circ, 2\rangle$	$\langle(2, 3, 5); \circ, 7, \circ, 4\rangle$	A <sub>1</sub>
$\langle(4, 5, 9); \circ, 5, \circ, 4\rangle$	$\langle(4, 5, 6); \circ, 6, \circ, 3\rangle$	$\langle(3, 4, 5); \circ, 6, \circ, 3\rangle$	A <sub>2</sub>
$\langle(1, 5, 8); \circ, 6, \circ, 4\rangle$	$\langle(2, 4, 8); \circ, 5, \circ, 4\rangle$	$\langle(2, 3, 4); \circ, 8, \circ, 2\rangle$	A <sub>3</sub>
$\langle(3, 5, 8); \circ, 5, \circ, 4\rangle$	$\langle(1, 3, 6); \circ, 5, \circ, 4\rangle$	$\langle(3, 4, 8); \circ, 8, \circ, 2\rangle$	A <sub>4</sub>
$\langle(2, 4, 7); \circ, 5, \circ, 2\rangle$	$\langle(1, 4, 6); \circ, 8, \circ, 1\rangle$	$\langle(2, 5, 7); \circ, 7, \circ, 2\rangle$	A <sub>5</sub>

### جدول ۳. اطلاعات فازی مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی دوم.

گزینه	تحویل	هزینه	کیفیت
$A_1$	$\langle (2, 4, 2); \circ, 7, \circ, 1 \rangle$	$\langle (3, 5, \Delta); \circ, 5, \circ, 4 \rangle$	$\langle (2, 3, 5); \circ, 8, \circ, 2 \rangle$
$A_2$	$\langle (3, 4, 6); \circ, 7, \circ, 2 \rangle$	$\langle (1, 2, 3); \circ, 8, \circ, 1 \rangle$	$\langle (3, 4, \Delta); \circ, 6, \circ, 4 \rangle$
$A_3$	$\langle (1, 3, 8); \circ, 7, \circ, 2 \rangle$	$\langle (2, 3, 6); \circ, 7, \circ, 2 \rangle$	$\langle (1, 4, \Delta); \circ, 6, \circ, 2 \rangle$
$A_4$	$\langle (3, 5, 7); \circ, 6, \circ, 4 \rangle$	$\langle (2, 4, \Delta); \circ, 8, \circ, 2 \rangle$	$\langle (4, 5, \Delta); \circ, 6, \circ, 3 \rangle$
$A_5$	$\langle (2, 3, 5); \circ, 5, \circ, 2 \rangle$	$\langle (1, 4, 6); \circ, 7, \circ, 2 \rangle$	$\langle (3, 4, \Delta); \circ, 6, \circ, 3 \rangle$

#### جدول ۴. اطلاعات فازی مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی سوم.

گزینه	تحویل	هزینه	کیفیت
A <sub>1</sub>	((2, 5, 7); °/A, °/1)	((5, 6, A); °/5, °/2)	((2, 5, 7); °/6, °/3)
A <sub>2</sub>	((1, 4, 6); °/5, °/4)	((1, 2, 4); °/A, °/1)	((4, 5, A); °/7, °/2)
A <sub>3</sub>	((3, 5, A); °/7, °/2)	((2, 3, 5); °/7, °/0)	((2, 4, 7); °/5, °/4)
A <sub>4</sub>	((1, 3, 6); °/7, °/1)	((2, 3, 6); °/7, °/2)	((3, 4, 6); °/7, °/2)
A <sub>5</sub>	((2, 4, A); °/5, °/4)	((2, 3, 4); °/A, °/2)	((3, 4, A); °/7, °/1)

جدول ۵. اطلاعات فازی بی مقیاس شده مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی اول.

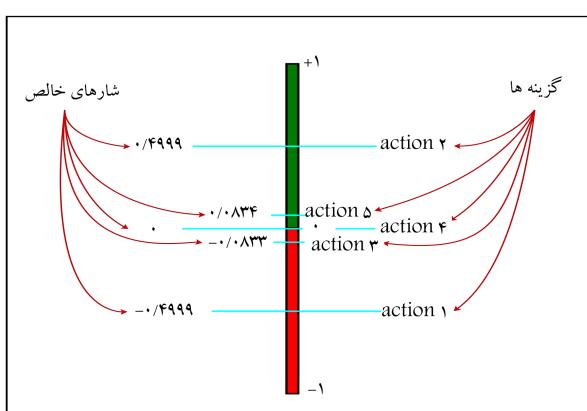
گرینه	تحویل	هزینه	کیفیت
$A_1$	$\langle (0, 28, 0, 42, 0, 71); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 50, 0, 75, 0, 87); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 33, 0, 55, 0, 77); 0, 7, 0, 2 \rangle$
$A_1$	$\langle (0, 42, 0, 55, 1, 00); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 37, 0, 50); 0, 6, 0, 3 \rangle$	$\langle (0, 44, 0, 55, 1, 00); 0, 5, 0, 4 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 28, 0, 42, 0, 57); 0, 8, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 10, 0, 55, 0, 66); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 11, 0, 55, 0, 66); 0, 6, 0, 4 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 42, 0, 55, 0, 85); 0, 8, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 62, 0, 87); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 33, 0, 55, 0, 88); 0, 5, 0, 4 \rangle$
$A_5$	$\langle (0, 28, 0, 71, 1, 00); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 50, 0, 87); 0, 8, 0, 1 \rangle$	$\langle (0, 22, 0, 44, 0, 77); 0, 5, 0, 2 \rangle$

جدول ۶. اطلاعات فازی بی مقیاس شده مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی دوم.

گرینه	تحویل	هزینه	کیفیت
$A_1$	$\langle (0, 22, 0, 32, 0, 55); 0, 8, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 00, 0, 37, 0, 62); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 28, 0, 57, 1, 00); 0, 7, 0, 1 \rangle$
$A_1$	$\langle (0, 32, 0, 44, 0, 88); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 62, 0, 75, 0, 87); 0, 8, 0, 0 \rangle$	$\langle (0, 42, 0, 57, 0, 85); 0, 7, 0, 2 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 11, 0, 44, 0, 88); 0, 6, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 62, 0, 75); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 14, 0, 42, 0, 85); 0, 7, 0, 2 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 44, 0, 55, 1, 00); 0, 6, 0, 3 \rangle$	$\langle (0, 00, 0, 50, 0, 75); 0, 8, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 42, 0, 71, 1, 00); 0, 6, 0, 4 \rangle$
$A_5$	$\langle (0, 32, 0, 44, 0, 88); 0, 6, 0, 3 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 50, 0, 87); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 28, 0, 42, 0, 71); 0, 5, 0, 2 \rangle$

جدول ۷. اطلاعات فازی بی مقیاس شده مستخرج از تصمیم‌گیرنده‌ی سوم.

گرینه	تحویل	هزینه	کیفیت
$A_1$	$\langle (0, 25, 0, 62, 0, 87); 0, 6, 0, 3 \rangle$	$\langle (0, 00, 0, 25, 0, 37); 0, 5, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 62, 0, 87); 0, 8, 0, 1 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 50, 0, 62, 1, 00); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 50, 0, 75, 0, 87); 0, 8, 0, 1 \rangle$	$\langle (0, 12, 0, 50, 0, 75); 0, 5, 0, 4 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 25, 0, 50, 0, 87); 0, 5, 0, 4 \rangle$	$\langle (0, 37, 0, 62, 0, 75); 0, 7, 0, 0 \rangle$	$\langle (0, 37, 0, 62, 1, 00); 0, 7, 0, 2 \rangle$
$A_2$	$\langle (0, 37, 0, 50, 0, 75); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 62, 0, 75); 0, 7, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 12, 0, 37, 0, 75); 0, 7, 0, 1 \rangle$
$A_5$	$\langle (0, 37, 0, 50, 1, 00); 0, 7, 0, 1 \rangle$	$\langle (0, 50, 0, 62, 0, 75); 0, 8, 0, 2 \rangle$	$\langle (0, 25, 0, 50, 1, 00); 0, 5, 0, 4 \rangle$



شکل ۳. نتایج هربوتوط به روش پرامتی ۲ ساده.

پس از به دست آمدن نتایج رویکرد پیشنهادی و به منظور ارزیابی و مقایسه‌ی آن با روش‌های موجود، مسئله‌ی تصمیم‌گیری چندشاخه‌ی پژوهش حاضر با استفاده از روش پرامتی II ساده نیز بررسی شد. برای انجام این کار، ابتدا یک پروژه‌ی جدید در نرم افزار ویژوال پرامتی ساخته شد که شامل پنج گرینه و سه معیار عملکرد تحویل، هزینه، و کیفیت بوده است. سپس سه سناریو نیز برای اعمال نظرات هر یک از متخصصان ساخته شد. نتایج حاصل از به کارگیری رویکرد پرامتی II ساده با نرم افزار ویژوال پرامتی در شکل ۳ آمده است.

$$\tilde{H}(A_5, A_1) = 0,0289$$

$$\tilde{H}(A_5, A_2) = 0,0404$$

$$\tilde{H}(A_5, A_4) = 0,0178$$

گام ۷. پس از به دست آوردن شاخص‌های ترجیح، به مقایسه‌ی دوبعدی هر یک از گرینه‌ها با یکدیگر با استفاده از توابع ارجحیت پرداخته خواهد شد که مقادیر به دست آمده برای هر کدام از گرینه‌ها در جدول ۸ نشان داده شده است. سپس با استفاده از مقادیر توابع ارجحیت به دست آمده، به محاسبه‌ی جریان‌های مشبّت فازی، جریان‌های منفی، و جریان‌های خالص پرداخته خواهد شد که در جدول ۹ نمایش داده شده‌اند.

گام ۸. رتبه‌بندی همه‌ی گرینه‌ها ( $A_i$ ,  $i = 1, \dots, 5$ ) با توجه به مقادیر ترجیحات کلی.

$$A_1 > A_5 > A_2 > A_4 > A_3$$

با توجه به جریان‌های مشبّت و منفی به دست آمده در جدول ۹ و محاسبه‌ی میزان اختلاف میان جریان‌های مشبّت و منفی برای هر کدام از گرینه‌ها، جریان‌های خالص برای هر کدام از گرینه‌ها محاسبه شد و در نتیجه با توجه به این مسئله، بهترین و مطلوب‌ترین تأمین‌کننده‌ی تجهیزات آزمایشگاهی با توجه به معیارهای مطرح شده، تأمین‌کننده‌ی  $A_1$  است که دارای جریان خالص بیشتری است.

و علوم آزمایشگاهی تحت معیارهای مدل مرجع عملیات‌های زنجیره‌ی تأمین دسته‌بندی شدند و درنها بایت همه آن‌ها تحت سه معیار عملکرد تحويل، هزینه، و کیفیت طبقه‌بندی شدند. در همین راستا روش PROMETHEE II گروهی برای حل مسئله‌ی تصمیم‌گیری گروهی چندشاخه‌ی انتخاب تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی به‌کارگرفته شد که در آن رتبه‌بندی گزینه‌ها با توجه به شاخص‌ها، بواسیله‌ی اعداد فازی شهودی مثلثی و عملکر انتگرال چوکت اینشتین فازی شهودی مثلثی بیان شدند تا بازتاب‌دهنده‌ی فعل و افعال پیچیده‌ی میان معیارهای تصمیم‌گیری باشند. با پیاده‌سازی رویکرد مطرح شده در این پژوهش بر روی مسئله‌ی انتخاب تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی، به اثبات شدنی و عملی بودن این رویکرد در مسائل دنیای واقعی پرداخته شد.

رویکرد ارائه شده در این پژوهش به‌دلیل شفاقت حاکم بر تمام مراحل انجام آن و روش‌های به‌کارگرفته شده برای استخراج شاخص‌های عملکردی برای ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات پژوهشی و آزمایشگاهی، دارای جامعیت لازم برای استفاده در ارزیابی تأمین‌کنندگان سایر تجهیزات و دستگاه‌های پژوهشی نیز هست.

از آنجا که داده‌های مورد استفاده در این پژوهش به شیوه‌ی نظرسنجی و مصاحبه با خبرگان و متخصصان مشغول به کار در محیط‌های بیمارستانی و آزمایشگاهی به‌دست آمده‌اند، به واقعیت نزدیک ترند و می‌توانند مبنای محکمی برای بنای استدلال‌های پژوهش باشند.

به‌کارگیری مفهوم اندازه‌ی فازی و انتگرال فازی چوکت اینشتین می‌تواند این اطمینان خاطر را ایجاد کند که تمام روابط و تعاملات متقابل موجود میان شاخص‌های عملکردی به‌صورت کامل و دقیق در نظر گرفته می‌شوند و درنتیجه اولویت‌بندی حاصل از به‌کارگیری این رویکرد پیشنهادی سیار دقیق‌تر است و قابلیت اطمینان بیشتری را خود همراه می‌سازد.

استفاده از اعداد فازی شهودی مثلثی به عنوان یکی از بسترهاي اصلی موردنیاز برای اجرای این رویکرد پیشنهادی، این امکان را فراهم کرده است تا شرایط واقعی و طبیعی حاکم بر محیط‌های کلینیکی و بیمارستانی که عمدهاً از عدم قطعیت برخوردارند و با سربرستگی و ابهام دست و پنجه نرم می‌کنند، در نظر گرفته شود. حاصل این امر نیاز اتخاذ تصمیماتی است که معمولاً هستند و به واقعیت نزدیک ترند. پیشنهاد می‌شود تا به منظور بهبود عملکرد رویکرد پیشنهادی در این پژوهش و افزایش کارایی آن، نرم‌افزاری برای پیاده‌سازی این رویکرد طراحی شود تا رویکرد پیشنهادی بتواند به صورت خودکار و متشابه و به‌آسانی توسط بیمارستان‌ها و آزمایشگاه‌ها در دوره‌های زمانی خاص مورد استفاده قرار بگیرد تا در امر تصمیم‌گیری برای ارزیابی تأمین‌کنندگان تجهیزات و دستگاه‌های پژوهشی و بیمارستانی آن‌ها را یاری کند.

همچنین، پژوهش‌های بعدی مرتبط با این پژوهش می‌توانند به تقویت الگوریتم تجمعی و استفاده از سایر عملکرها برای حل انواع مسائل تصمیم‌گیری گروهی چند شاخصه، نظری تصمیم‌گیری، الگوشناسی، و تجزیه و تحلیل خوشی‌بی پردازند. همچنین می‌توان در پژوهش‌های مشابه از سایر روش‌ها نظری REGIME، ORESTE II، SMART، QUALIFLEX، SIR، EVAMIX و... استفاده کرد. همچنین هرکدام از روش‌های به‌کارگرفته شده می‌توانند در محیط‌های منطقی، فازی، شهودی، فازی مردد و... به کار برد شوند. شاخص‌های استخراج شده برای انجام این پژوهش با توجه به قلمرو پژوهش متناسب با آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و محیط‌های کلینیکی تدوین شده‌اند. پیشنهاد می‌شود تا برای برسی سایر سازمان‌ها و حوزه‌های کاری، رویکرد جامعی نیز برای استخراج و توسعه‌ی مدل‌های بومی سازی شده‌ی مربوط به همان حوزه به‌کارگرفته شود.

جدول ۸. توابع ارجحیت برای جفت گزینه‌ها.

$i$	$z$	$1$	$2$	$3$
		$P_i(A_1, A_2)$	$0,0511$	$0,0511$
		$P_i(A_1, A_3)$	$0,0783$	$0,0783$
		$P_i(A_1, A_4)$	$0,0265$	$0,0265$
		$P_i(A_1, A_5)$	$0$	$0$
		$P_i(A_2, A_1)$	$0,3571$	$0,0548$
		$P_i(A_2, A_3)$	$0,0031$	$0,1687$
		$P_i(A_2, A_4)$	$0,0031$	$0,1789$
		$P_i(A_2, A_5)$	$0,0031$	$0,2227$
		$P_i(A_3, A_1)$	$0,0536$	$0,1219$
		$P_i(A_3, A_2)$	$0$	$0,0190$
		$P_i(A_3, A_4)$	$0,0002$	$0,0373$
		$P_i(A_3, A_5)$	$0,0071$	$0,0373$
		$P_i(A_4, A_1)$	$0,0470$	$0,0322$
		$P_i(A_4, A_2)$	$0,0042$	$0$
		$P_i(A_4, A_3)$	$0,0146$	$0$
		$P_i(A_4, A_5)$	$0,0049$	$0$
		$P_i(A_5, A_1)$	$0,0042$	$0,0322$
		$P_i(A_5, A_2)$	$0,0828$	$0$
		$P_i(A_5, A_3)$	$0,1157$	$0$
		$P_i(A_5, A_4)$	$0,0511$	$0,0511$

جدول ۹. رتبه‌بندی گزینه‌ها.

گزینه‌ها	$\phi^+(i)$	$\phi^-(i)$	$\phi(i)$	رتبه‌بندی
$A_1$	$0,0544$	$0,2448$	$-0,1904$	۵
$A_2$	$0,3473$	$0,0538$	$0,2935$	۱
$A_3$	$0,0888$	$0,1230$	$-0,0422$	۲
$A_4$	$0,0344$	$0,1017$	$-0,0673$	۴
$A_5$	$0,1060$	$0,0976$	$0,0084$	۲

همان‌گونه که از خروجی نرم‌افزار قابل مشاهده است، اولویت‌های اول، دوم و پنجم در هر دو رویکرد یکسان‌اند و تنها اولویت‌های سوم و چهارم با یکدیگر متفاوت‌اند. برای اطمینان از تأیید دقت و صحبت نتایج روش پیشنهادی، نتایج دو روش در اختیار ۵ فنار خبرگان این حوزه قرار گرفت و طبق نظر ایشان، صحبت خروجی هر دو روش مورد تأیید بوده اما نتایج رویکرد پیشنهادی از دقت بالاتری برخوردار است. توجه به این نکته بسیار حائز اهمیت است که رویکرد مطرح شده در این پژوهش به‌دلیل استفاده از اعداد فازی شهودی مثلثی و درنظرگرفتن نحوه نفوذ انسانی که دارای عدم قطعیت و تردید است، روش بسیار قابل اعتمادتری نسبت به رویکرد پلامتی II ساده می‌باشد و می‌توان به اولویت‌بندی حاصل از آن اعتماد بیشتری را مبذول داشت.

## ۸. نتیجه‌گیری

در این پژوهش به بررسی مسئله‌ی ارزیابی و اولویت‌بندی تأمین‌کنندگان تجهیزات آزمایشگاهی پرداخته شده است. بدین‌منظور معیارهای مورد استفاده در خرید تجهیزات آزمایشگاهی توسط مصاحبه با خبرگان و متخصصان حوزه‌ی سلامت

## پانوشت‌ها

1. multi attribute group decision making
2. preference ranking organization method for enrichment evaluations
3. supply chain operations reference model
4. analytic hierarchy process
5. artificial neural networks
6. decision making trial and evaluation laboratory
7. triangular intuitionistic fuzzy number
8. trapezoidal intuitionistic fuzzy number
9. interval-valued intuitionistic trapezoidal fuzzy weighted geometric
10. interval-valued intuitionistic trapezoidal fuzzy ordered weighted geometric
11. interval-valued intuitionistic trapezoidal fuzzy hybrid geometric
12. technique for order preference by similarity to ideal solution
13. Choquet integral
14. triangular intuitionistic fuzzy einstein weighted geometric (TIFEWG)
15. triangular intuitionistic fuzzy einstein choquet geometric (TIFECG)
16. Gaussian

## منابع (References)

1. Foggin, J.H., Mentzer, J.T. and Monroe, C.L. "A supply chain diagnostic tool", *Int. J. Phys. Distrib. Logist. Manag.*, **34**(10), pp. 827-855 (2004).
2. Asadi, F., Moghadasi, H. and Mastaneh, Z. "Situation analysis of hematology information systems in educational-therapeutic hospital laboratories of shahid beheshti university of medical sciences", *Heal. Inf. Manag.*, **6**(1), pp. 11-21 (2009).
3. Mishra, S., Samantra, C., Datta, S. and Mahapatra, S.S. "Multi-attribute group decision-making (MAGDM) for supplier selection using fuzzy linguistic modelling integrated with VIKOR method", *Int. J. Serv. Oper. Manag.*, **12**(1), pp. 67-89 (2012).
4. Liu, X., Ju, Y. and Wang, A. "A multiple attribute group decision making method with its application to emergency alternative assessment", *J. Converg. Inf. Technol.*, **7**(2), pp. 75-82 (2012).
5. Chuu, S.J. "Evaluating the flexibility in a manufacturing system using fuzzy multi-attribute group decision-making with multi-granularity linguistic information", *Int. J. Adv. Manuf. Technol.*, **32**(3-4), pp. 409-421 (2007).
6. Xu, Y., Wang, H. and Merigó, J.M. "Intuitionistic fuzzy Einstein Choquet integral operators for multiple attribute decision making", *Technol. Econ. Dev. Econ.*, **20**(2), pp. 227-253 (2014).
7. Yu, D. "Intuitionistic fuzzy Choquet aggregation operator based on Einstein operation laws", *Sci. Iran. Trans. E Ind. Eng.*, **20**(6), pp. 2109-2122 (2013).
8. Zhang, S. and Yu, D. "Some geometric Choquet aggregation operators using Einstein operations under intuitionistic fuzzy environment", *J. Intell. Fuzzy Syst.*, **26**(1), pp. 491-500 (2014).
9. De Boer, L., Labro, E. and Morlacchi, P. "A review of methods supporting supplier selection", *Eur. J. Purch. Supply Manag.*, **7**(2), pp. 75-89 (2001).
10. Wu, C. and Barnes, D. "A literature review of decision-making models and approaches for partner selection in agile supply chains", *J. Purch. Supply Manag.*, **17**(4), pp. 256-274 (2011).
11. Shaik M. N., Abdul-Kader W. and Abrahamson E. "Interorganizational information systems adoption in supply chains", *Int. J. Inf. Syst. Supply Chain Manag.*, **6**(1), pp. 24-40 (2013).
12. Sarkar, A. and Mohapatra, P.K.J. "Evaluation of supplier capability and performance: A method for supply base reduction", *J. Purch. Supply Manag.*, **12**(3), pp. 148-163 (2006).
13. Araz, C. and Ozkarahan, I. "Supplier evaluation and management system for strategic sourcing based on a new multicriteria sorting procedure", *Int. J. Prod. Econ.*, **106**(2), pp. 585-606 (2007).
14. Omurca, S.I. "An intelligent supplier evaluation, selection and development system", *Appl. Soft Comput. J.*, **13**(1), pp. 690-697 (2013).
15. Rezaei, J. and Ortt, R. "Multi-criteria supplier segmentation using a fuzzy preference relations based AHP", *Eur. J. Oper. Res.*, **225**(1), pp. 75-84 (2013).
16. Akman, G. "Evaluating suppliers to include green supplier development programs via fuzzy c-means and VIKOR methods", *Comput. Ind. Eng.*, **86**, pp. 69-82 (2015).
17. Liou, J.J.H., Chuang, Y.C. and Tzeng, G.H. "A fuzzy integral-based model for supplier evaluation and improvement", *Inf. Sci. (Ny.)*, **266**, pp. 199-217 (2014).
18. Osiro, L., Lima-Junior, F.R. and Carpinetti, L.C.R. "A fuzzy logic approach to supplier evaluation for development", *Int. J. Prod. Econ.*, **153**, pp. 95-112 (2014).
19. Sahu, N.K., Datta, S. and Sankar Mahapatra, S. "Green supplier appraisement in fuzzy environment", *Benchmarking An Int. J.*, **21**(3), pp. 412-429 (2014).
20. Park, J.J., Shin, K., Chang, T.-W. and Park, J.J. "An integrative framework for supplier relationship management", *Ind. Manag. Data Syst.*, **110**(4), pp. 495-515 (2010).
21. Aksoy, A. and Öztürk, N. "Supplier selection and performance evaluation in just-in-time production environments", *Expert Syst. Appl.*, **38**(5), pp. 6351-6359 (2011).
22. Bai, C. and Sarkis, J. "Evaluating supplier development programs with a grey based rough set methodology", *Expert Syst. Appl.*, **38**(11), pp. 13505-13517 (2011).
23. Ho, L.H., Feng, S.Y., Lee, Y.C. and Yen, T.M. "Using modified IPA to evaluate supplier's performance: Multiple regression analysis and DEMATEL approach", *Expert Syst. Appl.*, **39**(8), pp. 7102-7109 (2012).
24. Dou, Y., Zhu, Q. and Sarkis, J. "Evaluating green supplier development programs with a grey-analytical network process-based methodology", *Eur. J. Oper. Res.*, **233**(2), pp. 420-431 (2014).

25. Lima Junior, F.R., Osiro, L. and Carpinetti, L.C.R. "A comparison between fuzzy AHP and fuzzy TOPSIS methods to supplier selection", *Appl. Soft Comput. J.*, **21**, pp. 194-209 (2014).
26. Hsu, C.W., Kuo, R.J. and Chiou, C.Y. "A multi-criteria decision-making approach for evaluating carbon performance of suppliers in the electronics industry", *Int. J. Environ. Sci. Technol.*, **11**(3), pp. 775-784 (2014).
27. Zeydan, M., Çolpan, C. and Çobanoğlu, C. "A combined methodology for supplier selection and performance evaluation", *Expert Syst. Appl.*, **38**(3), pp. 2741-2751 (2011).
28. Saaty, T., *The Analytic Hierarchy Process*, Pittsburgh: RWS Publications (1990).
29. *Supply Chain Operations Reference Model*, Supply Chain Council (2010).
30. Shu, M.-H., Cheng, C.-H. and Chang, J.-R. "Using intuitionistic fuzzy sets for fault-tree analysis on printed circuit board assembly", *Microelectron. Reliab.*, **46**(12), pp. 2139-2148 (2006).
31. Wang, J. and Zhong, Z. "Aggregation operators on intuitionistic trapezoidal fuzzy number and its application to multi-criteria decision making problems", *J. Syst. Eng. Electron.*, **20**(2), pp. 321-326 (2009).
32. Ju, Y. and Yang, S. "Approaches for multi-attribute group decision making based on intuitionistic trapezoid fuzzy linguistic power aggregation operators", *J. Intell. Fuzzy Syst.*, **27**(2), pp. 987-1000 (2014).
33. Wu, J. and Liu, Y. "An approach for multiple attribute group decision making problems with interval-valued intuitionistic trapezoidal fuzzy numbers", *Comput. Ind. Eng.*, **66**(2), pp. 311-324 (2013).
34. Wan, S.P. "Power average operators of trapezoidal intuitionistic fuzzy numbers and application to multi-attribute group decision making", *Appl. Math. Model.*, **37**(6), pp. 4112-4126 (2013).
35. Grabisch, M. "Fuzzy integral in multicriteria decision making", *Fuzzy Sets Syst.*, **69**(3), pp. 279-298 (1995).
36. Grabisch, M., Sugeno, M. and Murofushi, T., *Fuzzy Measures and Integrals: Theory and Applications*, Springer-Verlag New York, Inc (2000).
37. Wei, G., Lin, R., Zhao, X. and Wang, H. "An approach to multiple attribute decision making based on the induced Choquet integral with fuzzy number intuitionistic fuzzy information", *J. Bus. Econ. Manag.*, **15**(2), pp. 277-298 (2014).
38. Beg, I. and Rashid, T. "Multi-criteria trapezoidal valued intuitionistic fuzzy decision making with Choquet integral based TOPSIS", *OPSEARCH*, **51**(1), pp. 98-129 (2014).
39. Meyer, P. and Roubens, M. "On the use of the Choquet integral with fuzzy numbers in multiple criteria decision support", *Fuzzy Sets Syst.*, **157**(7), pp. 927-938 (2006).
40. Yue, X., Xia, G.K. and Li, Y. "Multi-attribute group decision-making method based on triangular intuitionistic fuzzy number and 2-tuple linguistic information", *J. Softw.*, **7**(7), pp. 1546-1553 (2012).
41. Klement, E.P., Mesiar, R. and Pap, E. "Triangular norms. Position paper I: Basic analytical and algebraic properties", *Fuzzy Sets Syst.*, **143**(1), pp. 5-26 (2004).
42. Li, D. "A ratio ranking method of triangular intuitionistic fuzzy numbers and its application to MADM problems", *Comput. Math. App.*, **60**(6), pp. 1557-1570 (2010).
43. Zhao, S., Liang, C. and Zhang, J. "Some intuitionistic trapezoidal fuzzy aggregation operators based on Einstein operations and their application in multiple attribute group decision making", *Int. J. Mach. Learn. Cybern.*, **8**(2), pp. 547-569 (2015).
44. Wang, Z. and Klir, G.J., *Fuzzy Measure Theory*, New York: Springer Science & Business Media (1992).
45. Tan, C. and Chen, X. "Intuitionistic fuzzy Choquet integral operator for multi-criteria decision making", *Expert Syst. Appl.*, **37**(1), pp. 149-157 (2010).
46. Vincke, J. and Brans, P. "A preference ranking organization method. The PROMETHEE method for MCDM", *Manag. Sci.*, **31**(6), pp. 647-656 (1985).